

Hatály: 2015.VIII.15. -

75/2002. (VIII. 16.) FVM rendelet

klasszikus sertéspestis elleni védekezésről¹

Az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény 45. §-ának 11. pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § (1)² A rendelet hatálya kiterjed valamennyi sertést tartó természetes és jogi személyre, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre.

(2)³ E rendelet előírásait kell alkalmazni a klasszikus sertéspestis állatbetegségek megelőzésére, a betegség megjelenése esetén annak felszámolására.

KLASSZIKUS SERTÉSPESTIS

Fogalommeghatározások

2. § E rendelet alkalmazásában:

1. *sertés*: a Suidae családhoz tartozó állat, beleértve a vaddisznót is;
2. *vaddisznó*: nem gazdaságban tartott vagy tenyésztett sertés;
3. *gazdaság*: bármely mezőgazdasági vagy egyéb épület, épületegyüttes, ahol állandó vagy ideiglenes jelleggel sertéseket tenyésztenek vagy tartanak;
- 4.⁴ *diagnosztikai kézikönyv*: a klasszikus sertéspestis megállapítására szolgáló diagnosztikai eljárásokat, mintavételi módszereket és a laboratóriumi vizsgálati eredmények értékelési szempontjait megállapító diagnosztikai kézikönyv jóváhagyásáról szóló, 2002. február 1-jei 2002/106/EK bizottsági határozat mellékleteként kiadott eljárási útmutató;
5. *klasszikus sertéspestis-fertőzöttségre gyanús sertés*: olyan sertés vagy sertéshulla, amelynek klinikai tünetei vagy kórbonctani elváltozásai, illetve a diagnosztikai kézikönyv alapján végzett laboratóriumi vizsgálatának eredményei a klasszikus sertéspestis esetleges előfordulására utalnak;
6. *eset*: a klasszikus sertéspestis előfordulása élő vagy elhullott sertésben, amelyben:
  - a) a klasszikus sertéspestisre jellemző klinikai tüneteket vagy kórbonctani elváltozásokat hivatalosan megállapították, vagy
  - b) a betegség jelenlétét a diagnosztikai kézikönyvben foglaltak szerint végzett laboratóriumi vizsgálat eredménye alapján hivatalosan megállapították;
7. *a klasszikus sertéspestis kitörése*: a klasszikus sertéspestis egy vagy több előfordulása valamely gazdaságban;
8. *elsődleges járványkitörés*: a járványkitörés járványtanilag nem kapcsolódik ugyanazon régió előző járványkitöréséhez vagy első járványkitörés az ország egy másik régiójában;
9. *klasszikus sertéspestissel fertőzött terület*: az ország olyan területe, ahol a klasszikus

¹ A címet módosította: 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 24. § (3) a).

² Módosította: 22/2014. (III. 14.) VM rendelet 12. § a).

³ Módosította: 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 24. § (3) b).

⁴ Megállapította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 1. §. Hatályos: 2015. VIII. 15-től.

sertéspestis egy vagy több előfordulásának vaddisznókban történt megállapítását követően betegségfelszámolási intézkedések történnek a 17. §-ban és 18. §-ban foglaltakkal összhangban;

10. *a klasszikus sertéspestis elsődleges előfordulása vaddisznókban*: a klasszikus sertéspestis előfordulása vaddisznókban olyan területen, ahol korábban nem rendeltek el intézkedéseket a 17. §-ban és 18. §-ban foglaltakkal összhangban;

11. *a vaddisznók metapopulációja*: a vaddisznók olyan csoportja, amely csak korlátozott kapcsolatban áll más csoportokkal;

12. *fertőzésnek kitett vaddisznó-populáció*: olyan vaddisznóállomány, melynek vére nem tartalmaz ellenanyagot a klasszikus sertéspestis vírusával szemben;

13.⁵ *sertéstartó*: olyan természetes vagy jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek sertés van a tulajdonában, illetve sertést tart;

14. *élelmiszer-hulladék*: az emberi fogyasztásra szánt élelmiszerekből származó bármely hulladék, amely éttermekből, feldolgozóüzemekből, konyhákból vagy a sertéstartó személy háztartásából kerül ki;

15. *marker vakcina*: olyan vakcina, amely a vadvírussal történő természetes fertőzés kiváltotta immunitástól, a diagnosztikai kézikönyv alapján végzett laboratóriumi tesztek segítségével megkülönböztethető immunitást vált ki;

16. *leölés*: bármely vértelen úton történő beavatkozás, amely az állat halálát okozza;

17. *levágás*: az állat halálának elvéreztetés útján történő előidézése;

18. *nagy sűrűségű sertésállománnyal rendelkező terület*: klasszikus sertéspestis vírusával fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús sertéseket tartó gazdaság körüli olyan 10 km sugarú földrajzi terület, ahol a sertésállomány sűrűsége nagyobb, mint 800 sertés km²-enként; a gazdaság egy olyan régióban található, ahol a gazdaságokban tartott sertésállomány sűrűsége nagyobb, mint 300 sertés km²-enként;

19. *kontaktgazdaság*: olyan gazdaság, ahová a klasszikus sertéspestist - akár az elhelyezkedése okán, akár személyek, sertések vagy járművek mozgása eredményeképpen vagy bármely egyéb módon - behurcolhatták;

20. *klasszikus sertéspestis megbetegedéstől mentes terület*: olyan 20 km átmérőjű terület, ahol a szállítást megelőző negyven napon belül nem fordult elő klasszikus sertéspestis megbetegedés;

21. *jelzősertés*: az a sertés, amelyet a klasszikus sertéspestis vírusával szembeni ellenanyagok jelenlétére megvizsgáltak és negatívnak találtak, vagy amely a zárlat alatt álló területen kívüli gazdaságból származik.

A klasszikus sertéspestis bejelentése

3. § (1)⁶ A klasszikus sertéspestis bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség. Aki a betegséget vagy a betegség gyanúját észleli, vagy arról tudomást szerez, haladéktalanul köteles erről értesíteni az állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző hatáskörében eljáró járási hivatalt (a továbbiakban: járási hivatal).

(2) A bejelentési kötelezettség akkor is fennáll, ha egészségesnek látszó állaton vágás során fertőzöttségre gyanút keltő elváltozást észleltek.

(3) A bejelentést szóban, írásban, személyesen vagy megbízott útján is lehet teljesíteni.

(4) A bejelentésnek tartalmaznia kell:

a) a sertéstartó nevét, lakcímét;

⁵ Módosította: 22/2014. (III. 14.) VM rendelet 12. § b).

⁶ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § a), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 1.

b) a sertésstartás helyét, vaddisznó esetén az észlelés helyét.

(5)⁷ Az országos főállatorvos a betegség megállapításáról az 1. számú melléklet szerint tájékoztatja a Nemzetközi Állategészségügyi Hivatalt és az Európai Bizottságot (a továbbiakban: Bizottság) az alábbiak közlésével:

- a) klasszikus sertéspestis igazolt kitörései a gazdaságokban;
- b) klasszikus sertéspestis vágóhidakon vagy szállítóeszközökön megállapított előfordulásai;
- c) klasszikus sertéspestis első igazolt előfordulásai vaddisznókban;
- d) a 8. § szerint elvégzett járványtani vizsgálat eredményei.

Klasszikus sertéspestis gyanúja esetén hozandó intézkedések

4. § (1)⁸ Ha a járási főállatorvos klasszikus sertéspestis megbetegedésről vagy annak gyanújáról értesül, köteles haladéktalanul hatósági állatorvost küldeni a helyszínre, aki a diagnosztikai kézikönyvben ismertetett eljárásoknak megfelelően megkezdi a betegség megállapítására vagy kizárására irányuló vizsgálatokat. A hatósági állatorvosnak a gazdaságban ellenőriznie kell a nyilvántartást és a sertések azonosítására szolgáló megjelöléseket.

(2) Amennyiben a hatósági állatorvos a fertőzöttséget vagy a fertőzöttség gyanúját kizárni nem tudja, a járási hivatal a gazdaságra megfigyelési zárlatot rendel el az alábbiak szerint:⁹

a) a gazdaságban található sertéseket korcsoport szerint nyilvántartásba kell venni, és minden korcsoportban fel kell tüntetni a beteg, elhullott vagy feltehetően fertőzött sertések számát; a nyilvántartást naprakészen kell vezetni, beszámítva a fertőzés gyanús időszak alatt történt elléseket és elhullásokat is; a nyilvántartást a hatósági állatorvosnak minden látogatáskor ellenőrizni kell;

b) a gazdaságban lévő összes sertést a szállásában kell tartani vagy a gazdaságon belül olyan helyre kell elzárni, ahol el lehet különíteni a beteg és betegségre gyanús állatokat;

c)¹⁰ a gazdaságba nem hozható be, illetve onnan nem vihető ki sertés. A járási hivatal az állatmozgások tilalmát szükség esetén kiterjesztheti más állatfajokra is; megfelelő intézkedéseket kell hozni a rágcsálók és rovarok irtására;

d) a hatósági állatorvos engedélye nélkül nem vihető ki a gazdaságból serteshús, serteshúskészítmény, -ondó, -petesejt, -embrió, takarmány, eszközök, anyagok, serteshulla vagy olyan hulladék, amely feltételezhetően terjesztheti a klasszikus sertéspestist; hús, ondó, petesejtek vagy embriók nem bocsáthatók kereskedelmi forgalomba;

e) személyek és járművek a gazdaságon belül a hatósági állatorvos írásos engedélyével közlekedhetnek;

f) a sertésistállóknak, valamint a gazdaság be- és kijáratánál megfelelő fertőtlenítést kell végezni; mindenkinek, aki belép az istállóba vagy kilép onnan, be kell tartani a klasszikus sertéspestis vírusa széthurcolásának megakadályozására kiadott hatósági előírásokat. A gazdaság elhagyása előtt valamennyi szállítóeszközt gondosan fertőtleníteni kell;

g) a 8. § szerinti járványtani vizsgálatot kell végezni.

(3) Ahol a járványügyi helyzet megkívánja - különösen, ha a fertőzöttségre gyanús állatokat

⁷ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § a), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 2.

⁸ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b). Végre nem hajtható módosítására lásd: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 3.

⁹ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

¹⁰ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 5.

tartó gazdaság nagy sertéssűrűséggel rendelkező területen található - a járási hivatal¹¹

a) a (2) bekezdés szerinti gazdaságban foganatosíthatja az 5. § (1) bekezdésében felsorolt intézkedéseket; ezen intézkedések alkalmazását csak a klasszikus sertéspestis vírusával fertőzött vagy fertőzöttségre gyanús sertésekre, illetve tartási helyükre korlátozhatja, ha ezeket a sertéseket a gazdaságban tartott többi sertéstől teljesen elkülönítve tartják, gondozzák és takarmányozzák. A leölt sertésekből annyi mintát kell venni, hogy a klasszikus sertéspestis vírusának vagy az általa termelt ellenanyagának a jelenléte kimutatható vagy kizárható legyen;

b)¹² az élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi hatáskörében eljáró megyei kormányhivatal (a továbbiakban: megyei kormányhivatal) megfigyelési körzetet rendelhet el a (2) bekezdésben említett gazdaság körül, ahol az (1) és (2) bekezdésekben foglalt intézkedéseket vagy azok egy részét alkalmazzák.

(4) A (2) bekezdésben felsorolt intézkedéseket addig nem lehet feloldani, amíg a klasszikus sertéspestis gyanúját hivatalosan ki nem zárták.

Klasszikus sertéspestis megerősítése esetén hozandó intézkedések

5. § (1) Ha a klasszikus sertéspestis fertőzöttséget a laboratóriumi vizsgálatok megerősítik, a járási hivatal a betegséget hivatalosan megállapítja, és helyi zárlatot rendel el. A helyi zárlat a 4. § (2) bekezdésében foglaltakon túl a következőkre terjed ki:¹³

a) valamennyi, a gazdaságban található sertést késedelem nélkül, hatósági állatorvos felügyelete mellett vértelen úton le kell ölni oly módon, hogy a sertéspestis vírusának a leölés során történő terjedési kockázata kizárható legyen. Ha a sertéseket a leölés helyére elszállítják, a szállítást zárt, csepegésmentes gépkocsikkal kell végezni. A gépkocsikat a gazdaság elhagyása előtt és a sertések lerakása után fertőtleníteni kell. A fertőzés terjedésének megakadályozása érdekében vagy diagnosztikai célból a fertőzésre gyanús sertéseket a betegség hatósági megállapítása előtt is le lehet ölni. Az állatok leölése (levágása) külön jogszabályban leírt állami kártalanítás mellett történik. A leölést (levágást) elrendelő határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtandó;

b) a sertésekből leölésük után megfelelő számú mintát kell venni, amelyekből megállapítható, hogyan hurcolták be a klasszikus sertéspestis vírusát a gazdaságba, valamint a betegség bejelentéséig terjedő az az időtartam, amióta a fertőzés fennállhatott a gazdaságban;

c) a leölt állatok hulláit hatósági állatorvos felügyelete mellett kell ártalmatlanná tenni oly módon, hogy a sertéspestis vírus terjedésének a kockázata kizárható, környezetszennyező hatása minimális legyen;

d) azon sertések húsát, amelyeket a vírus lehetséges bejutásának és a zárlat elrendelésének ideje között vágtak le, lehetőség szerint fel kell kutatni, és ártalmatlanná kell tenni úgy, hogy elkerülhető legyen a sertéspestis vírus terjedésének a kockázata és a környezet elemeinek szennyeződése;

e) a betegségnek a gazdaságba történő feltételezett behurcolása és a hatósági intézkedések meghozatala között a sertésekből vett ondót, petesejtet és embriókat - ahol csak lehetséges - fel kell kutatni, és hatósági felügyelet mellett ártalmatlanítani kell oly módon, hogy kiküszöbölhető legyen a klasszikus sertéspestis vírusa továbbterjesztésének kockázata;

¹¹ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

¹² Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § b), c), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 6.

¹³ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

f) minden feltehetően szennyeződött anyagot és hulladékot (pl. takarmányt, almot, hígtrágyát stb.) hatósági állatorvos felügyelete mellett olyan kezelésnek kell alávetni, amely biztosítja a sertéspestis vírus elpusztítását. A járványt terjesztő tárgyak megsemmisítése - a trágya kivételével - külön jogszabályban leírt állami kártalanítás mellett történik;

g) miután a sertéseket megsemmisítették, az elszállásolásukra szolgáló épületeket, az állatokat vagy a hulláikat szállító járműveket, valamint a feltehetően fertőzött berendezéseket, az almot, a trágyát és a hígtrágyát a 14. § szerint takarítani, fertőtleníteni vagy kezelni kell;

h) a betegség elsődleges kitörése esetén a klasszikus sertéspestis vírusának izolátumát a vírus genotípusának meghatározása érdekében a diagnosztikai kézikönyvben leírt laboratóriumi vizsgálat alá kell vetni;

i) a 8. § szerinti járványtani vizsgálatot kell végezni;

j) a betegség megállapításáról a települési (fővárosban a fővárosi kerületi) önkormányzat jegyzőjét értesíteni kell.

(2)¹⁴ Amennyiben a betegség kitörését laboratóriumban, állatkertben, vadsparkban vagy olyan bekerített területen állapítják meg, ahol tudományos, illetve ritka fajták védelmére szolgáló céllal tartanak sertéseket, az országos főállatorvos az (1) bekezdés a) és e) pontjában foglaltaktól eltérően rendelkezhet, azonban az eltérés nem sértheti a járványvédelem alapvető érdekeit.

(3)¹⁵ A betegség terjedésének megakadályozására az országos főállatorvos a 21. §-ban szabályozott eljárásnak megfelelően vészvakcinázást rendelhet el.

A klasszikus sertéspestis megállapítása esetén hozandó intézkedések különböző járványtani egységekből álló gazdaságokban

6. § (1)¹⁶ Olyan gazdaságok esetén, amelyek két vagy több elkülönült termelési egységből állnak, a sertések hizlalásának befejezése érdekében a járási hivatal olyan döntést is hozhat, hogy egy fertőzött gazdaságban a nem fertőzött termelési egységre felmentést ad az 5. § (1) bekezdésének a) pontjában foglalt rendelkezések alól, ha a hatósági állatorvos megerősítette, hogy a termelési egység zártsága és mérete, valamint technológiája lehetővé teszi az állatok teljesen elkülönült tartását, takarmányozását és gondozását, így a vírus nem terjedhet át egyik termelési egységből a másikba.

(2)¹⁷ Ha a járási hivatal az (1) bekezdés szerint jár el, a járványvédelmi garanciák biztosítására részletes szabályokat kell kidolgozni és érvényesíteni.

A kontaktgazdaságokban hozandó intézkedések

7. § (1)¹⁸ A gazdaság kontaktgazdaságnak minősül, ha a járási hivatal a 8. § szerint végzett járványtani vizsgálat alapján úgy ítéli meg, hogy a klasszikus sertéspestist más gazdaságból a fertőzésre gyanús vagy fertőzött gazdaságba vagy a fertőzésre gyanús, illetve fertőzött gazdaságból más gazdaságba behurcolhatták. A 4. § rendelkezéseit ezekben a gazdaságokban addig kell alkalmazni, amíg a klasszikus sertéspestis gyanúját hivatalosan ki nem zárják.

¹⁴ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 7.

¹⁵ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 7.

¹⁶ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

¹⁷ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

¹⁸ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

(2)¹⁹ Ha a járványtani helyzet szükségessé teszi, a járási hivatal a kontaktgazdaságokban meghozhatja az 5. § (1) bekezdése szerinti intézkedéseket. Vágáskor (leöléskor) elegendő számú mintát kell venni a sertésekből, hogy ezekben a gazdaságokban a klasszikus sertéspestis vírusának vagy az általa termelt ellenanyagának a jelenléte megállapítható vagy kizárható legyen.

(3) Az 5. § (1) bekezdésének *a)* pontja szerinti intézkedések alkalmazásakor a kontaktgazdaságok esetében figyelembe veendő legfontosabb szempontokat a 2. számú melléklet állapítja meg, amelyek a tudományos eredmények és tapasztalatok figyelembevételével módosíthatók vagy kiegészíthetők.

Járványtani vizsgálat

8. § (1) A járványtani vizsgálatot a 26. § szerinti országos készenléti terv keretein belül kell elvégezni. A vizsgálatnak az alábbiakra kell kiterjedni:²⁰

a) azon időtartamra, amely alatt a sertéspestis a betegség bejelentését megelőzően már jelen lehetett a gazdaságban;

b) a gazdaságban észlelt sertéspestis eredetére és azon gazdaságok azonosítására, ahol olyan sertések vannak, amelyek ugyanazon forrásból fertőződhetnek;

c) azon személyek, járművek, sertések, tetemek, húsok vagy anyagok mozgására, amelyek feltehetően a vírust a gazdaságba behurcolták, vagy azt onnan kihurcolták.

(2) Ha a vizsgálat eredményeiből arra lehet következtetni, hogy a klasszikus sertéspestis egy másik országban lévő gazdaságból vagy gazdaságba terjedt át, az érintett államot haladéktalanul értesíteni kell.

Védőkörzet, megfigyelési körzet határainak kijelölése²¹

9. § (1)²² Ha egy gazdaságban a sertéseken a klasszikus sertéspestist hivatalosan megállapították, a területileg illetékes járási hivatal - a kitörés helye körül legalább 3 km-es sugarú kör által határolt területre - védőkörzetet rendel el, amely a megyei kormányhivatal által elrendelt - legalább 10 km sugarú kör által határolt - megfigyelési körzetben helyezkedik el.

(2)²³ A védőkörzet és a megfigyelési körzet kijelölése során figyelembe kell venni:

*a)*²⁴ a 8. § szerint elvégzett járványtani vizsgálat eredményeit;

b) a földrajzi helyzetet, különös tekintettel a természetes határookra;

c) a gazdaságok elhelyezkedését és egymástól való távolságát;

d) a különböző hasznosítású sertések kereskedelmének kialakult gyakorlatát és a vágóhidak elérhetőségét;

*e)*²⁵ a sertésforgalom védőkörzet által érintett területen belüli ellenőrzésére rendelkezésre álló lehetőségeket, különös tekintettel arra az esetre, ha a sertéseket leölés céljából a tartási helyükről el kell szállítani.

¹⁹ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

²⁰ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 8.

²¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § d).

²² Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), f), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 9., 10.

²³ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § g), h).

²⁴ Végre nem hajtható módosítására lásd: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § c).

²⁵ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § i).

(3)²⁶ Ha a védőkörzet által érintett terület szomszédos állam területének egy részét is érinti, a zárlati területet az érintett szomszédos állam hatóságaival együttműködve kell kijelölni.

(4)²⁷ A megyei kormányhivatal minden szükséges intézkedést megtesz (figyelmeztető táblák kihelyezése, tömegtájékoztatási eszközök igénybevétele stb.) annak érdekében, hogy a védőkörzet és a megfigyelési körzet területén minden érdekelt tudomást szerezzen a 10-13. §-okban foglalt korlátozásokról, illetve a korlátozások be nem tartásának következményeiről.

Intézkedések a védőkörzet területén²⁸

10. § A járási hivatalnak a védőkörzet területén a következő intézkedések végrehajtásáról kell gondoskodni.²⁹

*a)*³⁰ a sertéstartók bejelentése alapján - amilyen hamar csak lehetséges - minden gazdaságot és azok sertésállományát nyilvántartásba vesz. Ezeket a gazdaságokat a védőkörzet létrehozását követő hét napon belül hatósági állatorvosnak kell felkeresnie a sertések klinikai vizsgálata, valamint a sertések azonosító jelölésének ellenőrzése céljából;

*b)*³¹ meg kell tiltani a sertések közutakon és magánutakon történő mozgatását és szállítását, kivéve, ha engedélyezi az *f)* pont szerinti szállításokat. Ez a tilalom nem vonatkozik a sertések közúton vagy vasúton történő szállítására, ha menet közben nem rakodnak ki és nem állnak meg. Felmentés adható azon sertések esetében, amelyeket a védőkörzeten kívülről szállítanak, és útban vannak a védőkörzeten belül elhelyezkedő vágóhíd felé;

*c)*³² a felszereléseket, valamint a teherautókat és a többi járművet, amelyeket a sertések vagy más haszonállatok, valamint feltehetően fertőzött anyagok (hullák, takarmány, trágya, hígrágya stb.) szállítására használnak, beszennyeződésük után a 14. §-ban szabályozott rendelkezéseknek és eljárásoknak megfelelően azonnal tisztítani, fertőtleníteni és kezelni kell. A sertések szállítására használt járművek tisztítás és fertőtlenítés után, a hatósági állatorvos engedélyével hagyhatják el a védőkörzet területét;

d) a hatósági állatorvos engedélye nélkül a gazdaságból ki vagy oda be, semmilyen egyéb fajú állat nem kerülhet;

e) a gazdaságban észlelt minden megbetegedett vagy elhullott sertésről értesíteni kell a hatósági állatorvost, aki elvégzi a klasszikus sertéspestis jelenlétének megállapításához szükséges vizsgálatokat;

f) a sertéseket a fertőzött gazdaság takarításának és fertőtlenítésének befejezését követő legalább 30 napig tilos elszállítani a gazdaságból. A 30 nap eltelte után - a 12. § (1)-(3) bekezdésében felsorolt feltételekkel - engedélyezheti a sertések elszállítását az említett gazdaságból, közvetlenül szállítva

*fa)*³³ a megyei kormányhivatal által kijelölt vágóhídra - lehetőség szerint a védőkörzeten vagy

²⁶ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § j).

²⁷ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), g), h), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 11.

²⁸ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § h).

²⁹ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § h), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 12.

³⁰ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § h).

³¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § k).

³² Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § h).

³³ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), l), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. §

megfigyelési körzeten - azonnali vágásra,

fb) állatifehérje-feldolgozó üzembe vagy más alkalmas helyre, ahol a sertéseket azonnal leölik, hulláikat pedig hivatalos felügyelet mellett ártalmatlanítják, vagy

*fc)*³⁴ kivételes esetben a megfigyelési körzeten belüli más gazdaságba;

*g)*³⁵ sertések ondója, petesejtjei és embriói nem vihetők ki a védőkörzet területén lévő gazdaságból;

h) mindenki, aki a gazdaságba be- vagy onnan kilép, köteles betartani a klasszikus sertéspestisvírus elhurcolásának megelőzésére hozott hatósági intézkedéseket.

11. §³⁶ Amennyiben a 10. §-ban megállapított tilalmak további járványkitörések miatt 30 napon túl is fennmaradnak, és ennek következtében a sertések tartásában állatvédelmi vagy más problémák merülnek fel, a 12. § (1)-(3) bekezdésében felsorolt feltételektől függően a járási hivatal - a sertéstartó indokolt kérésére - engedélyezheti a sertések közvetlen elszállítását a védőkörzeten belüli gazdaságból a 10. § *fa)-fc)* pontjaiban foglaltak szerint.

12. § (1) A járási hivatal engedélyezheti a sertések elszállítását az érintett gazdaságból, a következő feltételekkel:³⁷

a) a hatósági állatorvos a gazdaságban elvégezte a sertések - különösen az elszállításra kerülő sertések - klinikai vizsgálatát, beleértve egy részük hőmérőzését, valamint ellenőrizte a nyilvántartást és a sertések azonosítására szolgáló jelöléseket;

b) az *a)* pont szerinti ellenőrzések és vizsgálatok nem igazolták a klasszikus sertéspestis megjelenését;

c) a sertéseket a hatósági állatorvos által lepecsételt járművekben szállítják;

d) a sertések szállításában részt vevő járművet és felszerelést a szállítás után a 14. §-ban foglalt rendelkezéseknek megfelelően azonnal megtisztítják és fertőtlenítik;

e) vágáskor elegendő számú mintát vesznek a sertésekből, hogy ezekben a gazdaságokban a klasszikus sertéspestis vírusának vagy az általa termelt ellenanyagának a jelenléte megállapítható vagy kizárható legyen.

(2) Ha sertéseket vágóhídra szállítják:

a) a vágóhidért felelős hatósági állatorvost értesíteni kell a sertések odaszállításának szándékáról;

b) a vágóhídra való megérkezésük után ezeket a sertéseket a többi sertéstől el kell különíteni, és külön kell levágni;

c) a kijelölt vágóhídon végzett ante- és post-mortem vizsgálat során a hatósági állatorvosnak minden olyan tünetet és elváltozást figyelembe kell venni, amely a klasszikus sertéspestis jelenlétére utal.

(3)³⁸ A (2) bekezdés szerinti sertésekből származó

a) friss húst meg kell jelölni; a bélyegző 6,5 cm hosszú, 4,5 cm széles, ovális alakú legyen, és a következő feliratot tartalmazza: felső részén az ország neve nagybetűkkel, középső részén a vágóhíd jóváhagyott állatorvosi száma, alsó részén: EC, két egyenes, derékszögben kereszteződő vonal a bélyegző közepén oly módon, hogy az információt ne zavarja. A betűk 0,8 cm, a számok

---

10.

³⁴ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § k), m).

³⁵ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § h).

³⁶ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § k), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

³⁷ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 5.

³⁸ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e).

1 cm magasak legyenek. A bélyegző adjon információt arról az állatorvosról, aki a húst ellenőrizte;

b) hús kereskedelmi forgalomba csak akkor kerülhet, ha rajta - hatósági állatorvos felügyelete mellett - az alábbi kezelések egyikét elvégezték:

ba) hőkezelés hermetikusan zárt konténerben 3.00-ás vagy magasabb Fo értékkel,

bb) hőkezelés oly módon, hogy a nyersanyag belsejében 10 percen keresztül legalább 80 °C-ot biztosítanak,

bc) a testrészt vagy a nyersanyagot legalább 150 percen keresztül forralási hőmérsékleten tartják, ennek során a keletkezett darabok nem lehetnek 10 cm-nél vastagabbak;

bd) a zsír kiolvasztása legalább 100 °C-on történik.

A kezelést a megyei kormányhivatal által kijelölt helyen, hatósági állatorvos felügyelete mellett kell elvégezni. A hús azzal a feltétellel küldhető el a kezelési helyére, hogy a szállítmányt az induláskor hatósági állatorvos lepecsételi, és a szállítás folyamán végig lepecsételve marad.³⁹

(4)⁴⁰ A védőkörzet területén az intézkedéseket legalább addig fenn kell tartani, amíg

a) a takarítást és a fertőtlenítést a fertőzött gazdaságokban el nem végezték;

b) a sertések klinikai és laboratóriumi vizsgálatát a diagnosztikai kézikönyv szerint valamennyi gazdaságban elvégezték. A vizsgálatokat addig nem szabad elvégezni, amíg a fertőzött gazdaságban az előzetes takarítás és fertőtlenítés befejezése után 30 nap el nem telt.

Intézkedések a kijelölt megfigyelési körzetben⁴¹

13. § (1)⁴² A megyei kormányhivatalnak a védőkörzetben a következő intézkedéseket kell foganatosítania:⁴³

a)⁴⁴ minden sertéstartó gazdaságot és annak sertésállományát a sertéstartók bejelentése alapján a járási hivatalnak nyilvántartásba kell venni;

b)⁴⁵ meg kell tiltani a sertéseknek közúton vagy magántulajdonú úton végzett hajtását és szállítását, kivéve, ha azt a járási hivatal engedélyezi. Ez a tilalom nem vonatkozik

ba) sertéseknek közúton vagy vasúton történő tranzitszállítására akkor, ha a szállítmány nem áll meg, vagy nem kerül sor kirakodásra,

bb)⁴⁶ a megfigyelési körzeten kívülről azonnali vágásra szállított sertésekre, melyek útban vannak a védőkörzetben található vágóhidra;

c)⁴⁷ a megfigyelési körzetben a sertések, más állatok vagy ragályfogó tárgyak szállítására használt és ez által esetleg fertőzött szállítójárművek nem hagyhatják el a megfigyelési körzetet a járási hivatal által előírt tisztítás és fertőtlenítés nélkül;

³⁹ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 10.

⁴⁰ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § h).

⁴¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § f).

⁴² Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § n).

⁴³ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 13.

⁴⁴ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 14.

⁴⁵ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

⁴⁶ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § m).

⁴⁷ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § c), f), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

d)⁴⁸ a megfigyelési körzet létrehozásától számított első hét nap alatt más fajú állat nem kerülhet be a gazdaságba vagy onnan ki a járási hivatal engedélye nélkül;

e) a gazdaságban észlelt minden megbetegedett vagy elhullott sertésről értesíteni kell a hatósági állatorvost, aki elvégzi a klasszikus sertéspestis jelenlétének megállapításához szükséges vizsgálatokat;

f)⁴⁹ a sertéseket a fertőzött gazdaság előzetes kitakarításának és fertőtlenítésének befejezését követő legalább 21 napig tilos elszállítani a gazdaságból. A 21 nap eltelte után - a 12. § (1)-(3) bekezdésében felsorolt feltételek függvényében - a járási hivatal engedélyezheti a sertések elszállítását az említett gazdaságból, közvetlenül elszállítva a 10. § *fa*)-*fc*) pontjaiban foglaltak szerint;

g)⁵⁰ sertések ondója, petesejtjei és embriói nem vihetők ki a megfigyelési körzetben található gazdaságból;

h) mindenki, aki a sertésstelepekre be- vagy onnan kilép, köteles betartani a klasszikus sertéspestisvírus elhurcolásának megelőzésére hozott hatósági intézkedéseket.

(2)⁵¹ Amennyiben az (1) bekezdésben megállapított tilalmak további járványkitörések miatt 30 napon túl is fennmaradnak, és ennek következtében a sertések tartásában állatvédelmi vagy más problémák merülnek fel, a 12. § (1)-(3) bekezdésében felsorolt feltételektől függően a járási hivatal engedélyezheti - a sertésstartó indokolt kérésére - a sertések közvetlen elszállítását a megfigyelési körzeten belüli gazdaságból a 10. § *fa*)-*fc*) pontjaiban foglaltak szerint.

(3)⁵² A megfigyelési körzetben legalább addig kell fenntartani az intézkedéseket, amíg

a) a takarítást és a fertőtlenítést a fertőzött gazdaságokban el nem végezték;

b) minden gazdaságban elvégezték a sertések diagnosztikai kézikönyv szerinti klinikai és laboratóriumi vizsgálatát. A vizsgálatokat addig nem szabad elvégezni, amíg a fertőzött gazdaságban az előzetes takarítás és fertőtlenítés befejezése után 20 nap el nem telt.

Fertőtlenítés

14. § (1)⁵³ A felhasznált fertőtlenítőszeret és alkalmazott koncentrációjukat a megyei kormányhivatal hagyja jóvá.

(2) A takarítási és fertőtlenítési munkálatokat hatósági állatorvos utasítása szerint és felügyelete mellett kell végrehajtani.

(3) A takarítás, fertőtlenítés és kezelés elveit, módszereit a *3. számú melléklet* tartalmazza.

A sertések újratelepítése

15. § (1) A sertések újratelepítése a klasszikus sertéspestissel fertőzött gazdaságokba a 14. §-ban foglaltak szerint végzett takarítási és fertőtlenítési műveletek befejezését követő 30 nap elteltével történhet.

---

⁴⁸ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § g), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

⁴⁹ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

⁵⁰ Módosítva: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § m) alapján.

⁵¹ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § m), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

⁵² Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § f).

⁵³ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 10.

(2) A sertések újratelepítésekor figyelembe kell venni az adott gazdaságban folyó gazdálkodás típusát, és az újratelepítést az alábbi eljárások valamelyike szerint kell végezni:

a) szabadtartású gazdaságok esetében a sertések újratelepítését jelzősertések betelepítésével kell kezdeni. A jelzősertéseket a hatósági állatorvos előírásainak megfelelően a gazdaság egész területén kell elhelyezni, és a gazdaságba történő betelepítést követő 40 nap elteltével vett minták alapján, a diagnosztikai kézikönyv szerint, ellenanyagok jelenlétére meg kell vizsgálni. Ha egyik sertés sem termelt ellenanyagokat a klasszikus sertéspestis vírusával szemben, a teljes újratelepítés elvégezhető. Az újratelepített gazdaságból sertést elszállítani csak akkor lehet, ha a szerológiai vizsgálatok eredménye valamennyi sertés esetében negatív;

b) egyéb tartási formák esetén a sertések újratelepítésekor vagy az *a)* pontban előírt intézkedések alapján kell eljárni, vagy teljes újratelepítést kell végezni, feltéve, hogy

ba) az összes sertés húsz nap alatt érkezik a gazdaságba, és a sertések a korlátozás alatt álló zónán kívüli gazdaságokból származnak,

bb) az újratelepített sertéseket a diagnosztikai kézikönyv szerint szerológiai vizsgálatnak vetik alá. A vizsgálathoz szükséges mintákat leghamarabb az utolsó sertés megérkezését követő 40 nap elteltével kell levenni,

bc) a gazdaságból sertés nem szállítható el, amíg meg nem érkezik a szerológiai vizsgálatok negatív eredménye.

(3) Ha hat hónapnál hosszabb idő telt el a takarítás és fertőtlenítés befejezése óta, a hatósági állatorvos a (2) bekezdésben leírtak alól a járványtani helyzet figyelembevételével eltérést engedélyezhet.

A vágóhídon vagy szállítóeszközön lévő sertéseken észlelt klasszikus sertéspestis esetén hozandó intézkedések

16. § (1)⁵⁴ Ha a klasszikus sertéspestis gyanúja vágóhídon vagy szállítás közben kerül megállapításra, a járási hivatal haladéktalanul megkezdi a betegség megállapítása vagy kizárása érdekében a járványtani vizsgálatot a diagnosztikai kézikönyvben foglalt eljárás alapján.

(2) Ha a klasszikus sertéspestis előfordulását valamely vágóhídon vagy szállítóeszközön észlelik, a járási hivatal elrendeli⁵⁵

a) a vágóhídon vagy a szállítóeszközön lévő valamennyi sertés azonnali leölését;

b) a fertőzött állatok hulláinak, belsősegeinek és az állati hulladékoknak hatósági felügyelet melletti ártalmatlanítását;

c) az épületek és az eszközök - beleértve a járműveket is - hatósági állatorvos felügyelete mellett történő, a 14. §-ban foglaltaknak megfelelő takarítását és fertőtlenítését;

d) a 8. §-ban foglaltaknak megfelelően elvégzendő járványtani vizsgálatot;

e) a klasszikus sertéspestis vírusa izolátumának vizsgálatát a diagnosztikai kézikönyvben előírt laboratóriumi eljárás szerint, a vírus genotípusának meghatározása céljából;

f) a 7. §-ban foglalt intézkedéseket abban a gazdaságban, ahonnan a fertőzött sertések, illetve azok hullái származnak, valamint a többi kontaktgazdaságban. A fertőzött sertések vagy hullák származási helyére - a járványtani vizsgálat függvényében - az 5. § (1) bekezdésében leírt intézkedéseket kell alkalmazni.

(3) A vágóhíd a 14. § szerint elvégzett takarítási és fertőtlenítési műveletek befejezését követő legalább 24 óráig nem fogadhat levágásra szánt állatot.

⁵⁴ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

⁵⁵ Módosította: 151/2012. (XII. 29.) VM rendelet 13. § b), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 4.

A klasszikus sertéspestis vaddisznókban történő előfordulásának gyanúja és megállapítása esetén hozandó intézkedések

17. § (1)⁵⁶ Ha a megyei kormányhivatal vaddisznók fertőzöttségének gyanújáról tudomást szerez, azonnal megfelelő intézkedéseket hoz a betegség jelenlétének megállapítása vagy kizárása céljából. A sertéstartókat és a vadászokat tájékoztatja a betegség megállapításáról. Az elejtett vagy elhullva talált vaddisznókat megvizsgálhatja, beleértve a laboratóriumi vizsgálatokat is.

(2)⁵⁷ Ha a vaddisznókban megállapították a klasszikus sertéspestis elsődleges előfordulását, a megyei kormányhivatal azonnal meghozza a következő intézkedéseket:

a) a nemzeti szakértői csoport javaslata alapján kijelöli a fertőzött területet, ahol a járási hivatal útján hatósági megfigyelés alá helyezetteti a sertéstartó gazdaságokat, és elrendeli

aa) valamennyi gazdaságban a sertések korcsoportok szerinti nyilvántartásba vételét a (2a) bekezdésben foglaltaknak megfelelően,

ab) a gazdaságban lévő összes sertésnek a szállásán vagy más olyan helyen tartását, ahol a vaddisznóktól el lehet különíteni azokat oly módon, hogy a vaddisznók ne férhessenek hozzá olyan anyagokhoz, amelyekkel a gazdaságban lévő sertések később érintkezhetnek,

ac) azon intézkedést, hogy a gazdaságba nem léphet be, vagy azt nem hagyhatja el sertés, kivéve, ha a járványügyi helyzetre tekintettel a járási hivatal engedélyezi,

ad) a sertéstartó épületek, illetve a gazdaság ki- és bejáratánál megfelelő fertőtlenítési eszköz elhelyezését,

ae) a klasszikus sertéspestis vírus terjesztésének kockázatát csökkentő megfelelő higiéniai óvintézkedéseket minden olyan személlyel szemben, aki érintkezhet vaddisznókkal, ami magába foglalhatja a vaddisznóval érintkezésbe került személyek ideiglenes belépési tilalmát a gazdaságba,

af) a gazdaságban minden, a klasszikus sertéspestis tüneteit mutató elhullott vagy megbetegedett sertés vizsgálatát a klasszikus sertéspestis jelenlétére vonatkozóan,

ag) a kilőtt vagy elhullva talált vaddisznó bármilyen testrésze, illetve minden olyan anyag vagy felszerelés bevitelének tilalmát, amely fertőződhetett a klasszikus sertéspestis vírussal,

ah) a területről származó sertések, azok ondója, embriója vagy petesejtje kereskedelmi forgalomba bocsátásának tilalmát, és

ai) amennyiben szükséges, további kiegészítő intézkedéseket;

b) intézkedik, hogy az összes, a kijelölt fertőzött területen kilőtt vagy elhullva talált vaddisznót hatósági állatorvos ellenőrizze, és a diagnosztikai kézikönyv alapján klasszikus sertéspestisre nézve megvizsgálja, továbbá arról, hogy valamennyi vaddisznó hullája hatósági állatorvosi felügyelet mellett ártalmatlanításra kerüljön; valamint

c) intézkedik, hogy a klasszikus sertéspestis vírusának izolátumát a vírus genotípusának meghatározása céljából vessék alá a diagnosztikai kézikönyvben előírt laboratóriumi eljárásnak.

(2a)⁵⁸ A (2) bekezdés *a)* pont *aa)* alpontja szerinti nyilvántartás adatait a tulajdonosnak naprakészen kell vezetnie, azt a hatósági állatorvos kérésére be kell mutatni, aki az adatokat minden szemle alkalmával ellenőrzi. Azokban a gazdaságokban, ahol szabadon tartják a sertéseket, az első számlálást becslés alapján is el lehet végezni.

(3) Ha a klasszikus sertéspestis olyan területen lépett fel vaddisznókban, amely egy másik

⁵⁶ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 10.

⁵⁷ Megállapította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 2. §. Hatályos: 2015. VIII. 15-től.

⁵⁸ Beiktatta: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 2. §. Hatályos: 2015. VIII. 15-től.

állam területéhez közel esik, az érintett államokkal együtt kell működni a betegség felszámolására irányuló intézkedések meghozatalában.

Tervek a klasszikus sertéspestisnek egy vaddisznóállományban történő felszámolására

18. § (1)⁵⁹ A nemzeti szakértői csoport javaslata alapján a megyei kormányhivatal - a klasszikus sertéspestis vaddisznókban való első megállapításától számított - 30 napon belül összeállítja a betegség felszámolására vonatkozó tervet és megküldi felülvizsgálatra a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnak (a továbbiakban: NÉBIH). A NÉBIH a tervezetet további 30 napon belül véleményezi, szükség esetén módosítja és jóváhagyásra az országos főállatorvos elé terjeszti. A jóváhagyott felszámolási tervet az országos főállatorvos megküldi a Bizottságnak. A terv később - a szerzett tapasztalatok figyelembevételével - a Bizottság jóváhagyásával módosítható vagy kiegészíthető.

(2)⁶⁰

(3) Az (1) bekezdés szerinti terv jóváhagyása után az abban foglalt intézkedések felváltják a 17. §-ban meghatározott bevezető intézkedéseket.

(4) Az (1) bekezdés szerinti tervben tájékoztatást kell adni a következőkről:

a) a 17. § szerint végzett járványtani vizsgálatok és ellenőrzések eredményeiről, valamint a betegség földrajzi eloszlásáról;

b)⁶¹ a fertőzött terület kiterjedéséről, melynek meghatározásakor a megyei kormányhivatal az a) pontban foglaltakon túl az alábbiakat veszi figyelembe:

ba) a terület vaddisznóállománya,

bb) a vaddisznók mozgását gátló, főbb természetes vagy mesterséges akadályok;

c) a biológusok, vadászok, vadásztársaságok, a vadászati, a természetvédelmi, állategészségügyi és közegészségügyi szolgálatok szoros együttműködésének megszervezéséről;

d) az információs kampányról, amelyet azért kell indítani, hogy a vadászok megismerjék azokat az intézkedéseket, amelyeket a betegség-felszámolási terv keretein belül alkalmazniuk kell;

e) azokról a konkrét feladatokról, amelyeket a vaddisznók elhelyezkedésének és számának megállapítása céljából végeztek el a fertőzött területen és környékén;

f) a vaddisznók hozzávetőleges számáról és elhelyezkedéséről a fertőzött területen és környékén;

g) azokról a konkrét feladatokról, amelyeket a vaddisznóállományban fennálló fertőzés kiterjedésének megállapítása céljából hajtottak végre, a vadászok által lőtt és elhullva talált vaddisznók vizsgálata és laboratóriumi tesztek során, beleértve a korcsoport szerint végzett járványtani vizsgálatokat;

h) a betegség terjedésének, a vaddisznók mozgásának és a vaddisznók közötti érintkezések megakadályozása érdekében hozott intézkedésekről, a vadászat tilalmáról;

i) a fertőzésnek kitett vaddisznóállomány és különösen a malacok állományának csökkentése érdekében hozott intézkedésekről;

j) a betegség terjedésének megakadályozása érdekében a vadászokkal szemben támasztott

⁵⁹ Megállapította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 3. §. Hatályos: 2015. VIII. 15-től.

⁶⁰ Hatályon kívül helyezte: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 9. § a). Hatálytalan: 2015. VIII. 15-től.

⁶¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 10.

követelményekről;

k) a járványtani vizsgálatról, amelyet minden egyes - akár lelőtt, akár elhullva talált - vaddisznó esetében elvégeznek. A vizsgálat az alábbi kérdésekre terjedjen ki:

ka) a földrajzi terület, ahol az állatot elhullva találták vagy lelőtték,

kb) az időpont, amikor az állatot elhullva találták vagy lelőtték,

kc) a személy, aki találta vagy lőtte az állatot,

kd) a sertés kora és neme,

ke) kilövés esetén: a kilövés előtti tünetek,

kf) ha elhullva találták: a hulla állapota,

kg) a laboratóriumi eredmények;

l) a meghatározott kiterjedésű fertőzött területen található gazdaságokban alkalmazható megfigyelési programokról és prevenció intézkedésekről, beleértve a sertések szállítását és mozgását a területen belül, a területre és a területről. Ezek az intézkedések tartalmazzák a sertések, ondójuk, embrióik vagy petesejtjeik kivételének és kereskedelemben bocsátásának tilalmát;

m) a megállapított kiterjedésű fertőzött területen fennálló betegség felszámolása érdekében hozott és a területen található gazdaságokban foganatosított egyéb intézkedésekről;

n) a terv végrehajtásáért és a koordinációért felelős hatósági állatorvos személyéről;

*o)*⁶² olyan rendszerről, amelynek alapján a nemzeti szakértői csoport rendszeresen át tudja tekinteni a betegség-felszámolási terv eredményeit;

p) a betegség monitorozására szolgáló intézkedésekről, amelyek akkor lépnek életbe, amikor az adott fertőzött területen legalább 12 hónap eltelt a klasszikus sertéspestis utolsó, vaddisznókban megállapított előfordulása után; ezeket a monitoring intézkedéseket legalább tizenkét hónapig kell fenntartani, és tartalmazniuk kell legalább azokat az intézkedéseket, amelyek a *g)* és *k)* pontok szerint már életbe léptek.

(5)⁶³ Az adott fertőzött területen lévő járványügyi helyzetet és a betegség felszámolási terv eredményeit a NÉBIH-nek hathavonta kell benyújtani.

A klasszikus sertéspestis nemzeti referencia laboratóriumának feladatai, kutatások végzése⁶⁴

19. §⁶⁵ (1) A klasszikus sertéspestis nemzeti referencia laboratóriuma (a továbbiakban: NRL) felelős azért, hogy a klasszikus sertéspestis jelenlétének kimutatására és a vírusizolátumok genotípusának azonosítására szolgáló laboratóriumi vizsgálatokat a diagnosztikai kézikönyv alapján végezzék el. Ebből a célból külön megállapodásokat köthet a közösségi referencialaboratóriummal és a többi tagállam nemzeti laboratóriumával.

(2) Az NRL felelős a klasszikus sertéspestissel kapcsolatos vizsgálatokat végző laboratóriumokban alkalmazott szabványok és diagnosztikai módszerek összehangolásáért. Ennek érdekében

a) diagnosztikai reagenseket adhat az egyes laboratóriumoknak;

b) ellenőrzi a laboratóriumok által használt diagnosztikai reagensek minőségét;

c) rendszeres időközönként összehasonlító vizsgálatokat végez;

⁶² Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 15.

⁶³ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 16.

⁶⁴ Megállapította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 4. §. Hatályos: 2015. VIII. 15-től.

⁶⁵ Megállapította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 4. §. Hatályos: 2015. VIII. 15-től.

d) megőrzi a klasszikus sertéspestis hazai megállapított eseteiből és kitörésekből származó vírusizolátumokat.

(3) Az NRL feladatait a NÉBIH Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóságának budapesti laboratóriuma látja el.

(4) Az országos főállatorvos - a NÉBIH szakvéleménye alapján - maximum 5 év időtartamra más laboratóriumnak is engedélyt adhat a szerodiagnosztikai vizsgálatok elvégzésére.

(5) A megfelelő biológiai biztonság érdekében a klasszikus sertéspestis vírusán és annak genomján, antigénjén és vakcinákon a kutatás, a diagnosztika és a gyártásra történő felhasználás során beavatkozást csak az országos főállatorvos által jóváhagyott intézményben lehet végezni.

A klasszikus sertéspestis-vakcinák felhasználása, gyártása és forgalmazása

20. § (1) A klasszikus sertéspestis-vakcinák alkalmazása tilos.

(2) A klasszikus sertéspestis-vakcinákkal kapcsolatos kutatások, azok gyártása, tárolása, szállítása, elosztása és értékesítése hatósági ellenőrzés mellett történhet.

Vészvaksinázás

21. § (1)⁶⁶ Ha a járványügyi adatok elemzése arra utal, hogy a klasszikus sertéspestis terjedésének veszélye fennáll, az országos főállatorvos a 22-23. §-okban leírt eljárás szerint vészvaksinázást rendelhet el.

(2) A vészvaksinázás alkalmazása során - az 5. § (2) bekezdése rendelkezéseinek sérelme nélkül - figyelembe veendő legfontosabb kritériumokat a 7. számú melléklet tartalmazza. A tudományos eredmények és tapasztalatok alapján ezek a kritériumok később módosíthatók vagy kiegészíthetők.

22. § (1)⁶⁷ Ha az országos főállatorvos vakszinázást szándékozik elrendelni, a megyei kormányhivatallal vészvaksinázási tervet kell készíttetni, mely az alábbiakat tartalmazza:⁶⁸

- a) a vészvaksinázás iránti kérelemre okot adó járványhelyzet;
- b) a földrajzi terület kiterjedése, ahol vészvaksinázást kell végezni, illetve a sertéstartó gazdaságok száma a területen;
- c) a sertések korcsoportjai és a vakcinázandó sertések hozzávetőleges száma;
- d) a felhasználandó vakcinák;
- e) a vakcinázási kampány időtartama;
- f) a vakcinázott állatok azonosítása és nyilvántartásba vétele;
- g) a sertések és sertéstermékek mozgásával kapcsolatos intézkedések;
- h) a vakcinázást vagy a 7. § (2) bekezdése szerinti intézkedéseket alkalmazzák-e a kontaktgazdaságokban;
- i) a vészhelyzettel kapcsolatos egyéb kérdések, beleértve a vakcinázott telepeken, valamint a vakcinázott területen lévő többi gazdaságban vett mintákon végzett laboratóriumi és klinikai vizsgálatokat, különösen, ha marker vakcinákat használnak.

(2)⁶⁹ Az illetékes megyei kormányhivatal felülvizsgálatra megküldi a tervet a NÉBIH-nek. Ha a NÉBIH megfelelőnek találja a vészvaksinázási tervet, akkor megküldi az országos

⁶⁶ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 7.

⁶⁷ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § q).

⁶⁸ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 7., 17.

⁶⁹ Megállapította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 5. §. Hatályos: 2015. VIII. 15-től.

főállatorvosnak, ellenkező esetben átdolgozásra visszaküldi az illetékes megyei kormányhivatalnak. A vészvakcinázási tervet az országos főállatorvos hagyja jóvá, majd a jóváhagyott tervet benyújtja a Bizottságnak. A vészvakcinázási terv a járványügyi helyzet alakulásától függően később módosítható vagy kiegészíthető.

23. § (1) A megyei kormányhivatal a vakcinázási időszak alatt a következőkről gondoskodik:⁷⁰

*a)*⁷¹ a vakcinázási övezetet élő sertés nem hagyhatja el, kivéve, ha azonnali vágás céljából a megyei kormányhivatal által kijelölt, a vakcinázási övezetben vagy ahhoz közel található vágóhídra vagy - ártalmatlanítás céljából - feldolgozóüzembe szállítják;

b) az összes, a vészvakcinázás során vakcinázott sertésből előállított friss sertéshúst vagy ártalmatlanítják, vagy a 12. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően megjelölik és kezelik;

c) a vakcinázandó sertésekből a vakcinázást megelőző harminc napon belül gyűjtött ondót, petesejtet és embriókat felkutadják, és hatósági felügyelet mellett megsemmisítik.

(2) Az (1) bekezdésben leírt rendelkezéseket az érintett övezetben a vakcinázási művelet befejezését követően legalább hat hónapig alkalmazni kell.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott hat hónapos időszak vége előtt meg kell tiltani a következőket:

a) szeropozitív sertések kiszállítását abból a gazdaságból, ahol azokat tartják, kivéve az azonnali vágás esetét;

b) a szeropozitív sertések ondójának, embrióinak és petesejtjeinek gyűjtését;

c) szeropozitív kocák malacainak a származási gazdaságból történő kiszállítását, kivéve, ha a szállítás célja:

ca) azonnali vágás vágóhídon,

*cb)*⁷² a megyei kormányhivatal által kijelölt gazdaság, ahonnan közvetlenül vágóhídra szállítják,

cc) egy másik gazdaság, miután a szerológiai teszt a klasszikus sertéspestis vírusával szemben termelődő ellenanyagokra nézve negatív eredménnyel zárult.

(4)⁷³ A vészvakcinázást az országos főállatorvos akkor is elrendelheti, ha

*a)*⁷⁴ a vakcinázási művelet kezdése előtt a megyei kormányhivatallal vészvakcinázási tervet készített;

b) a 22. §-ban felsorolt információkon túlmenően a terv előírja, hogy a vakcinázási művelet befejezését követően a vakcinázott összes sertést a lehető legrövidebb időn belül levágják, az (1) bekezdés *a)* pontjában szabályozott rendelkezéseknek megfelelően. A levágott sertésekből származó friss húst vagy ártalmatlanítják, vagy megjelölik és a 12. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően kezelik.

(5) Az (1) bekezdésben elrendelt intézkedések a (2)-(3) bekezdésekben leírt rendelkezések ellenére felfüggeszthetők azután, hogy

a) az (1) bekezdés *a)* pontjában szabályozott rendelkezéseknek megfelelően az összes vakcinázott sertést levágták vagy leölték, és az ezekből a sertésekből előállított friss húst ártalmatlanították, vagy a 12. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek megfelelően megjelölték és kezelték;

⁷⁰ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 11.

⁷¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 10.

⁷² Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 10.

⁷³ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 7.

⁷⁴ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § q), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 17.

b) az összes gazdaságban, ahol vakcinázott sertéseket tartottak, a 14. §-nak megfelelően elvégezték a takarítási és fertőtlenítési műveleteket.

(6)⁷⁵ Amennyiben az (1) bekezdés szerint elrendelt intézkedéseket felfüggesztették, a megyei kormányhivatalnak biztosítani kell, hogy⁷⁶

a) a sertéseket az (5) bekezdés *b)* pontja szerinti gazdaságokba a takarítási és fertőtlenítési műveletek befejezését követően legalább 10 napig ne telepítsék be újra;

b) a sertéseket az újratelepítést követően a vakcinázási övezetben található összes gazdaságban klinikai, és ahol szükséges, laboratóriumi vizsgálatoknak vessék alá a diagnosztikai kézikönyvben szabályozott módon, a klasszikus sertéspestis vírusának esetleges jelenléte kimutatása céljából. Ha a sertéseket újratelepítették azokba a gazdaságokba, ahol vakcinázást végeztek, ezeket a vizsgálatokat csak az újratelepítést követő 40 nap eltelte után szabad elvégezni, és ez alatt az idő alatt sertéseket nem szállíthatnak ki a gazdaságból.

(7) Azokban az esetekben, ahol a vakcinázási kampány során marker vakcinát használtak, felmentés adható az (1)-(3) bekezdésekben foglalt rendelkezések alól, különös tekintettel a vakcinázott sertések és húsok megjelölésére és ezt követő felhasználására, valamint a feldolgozott termékek rendeltetésére. Az engedélyezés feltételei az alábbiak:

*a)*⁷⁷ a vakcinázási tervet a vakcinázási műveletek megkezdése előtt, a 22. §-ban foglalt rendelkezéseknek megfelelően az országos főállatorvos jóváhagyta;

*b)*⁷⁸ az érintett megyei kormányhivatal külön kérelmet nyújt be a NÉBIH-nek, amely a vakcinázási program kivitelezését, eredményeit és a járványügyi helyzet egészét bemutató átfogó jelentést tartalmaz; és

c) a 25. §-ban foglaltak alapján elvégezték a vakcinázási kampány végrehajtásának helyszíni ellenőrzését.

Vaddisznók vészvakcinázása

24. § (1) A 20. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére, ha vaddisznókban megállapítják a klasszikus sertéspestist, és a rendelkezésre álló járványügyi adatok arra utalnak, hogy fennáll a terjedés veszélye, a (2) és (3) bekezdésekben szabályozott eljárásoknak és rendelkezéseknek megfelelően alkalmazható a vaddisznók vészvakcinázása.

(2)⁷⁹ Ha az országos főállatorvos vakcinázást kíván elrendelni, a területileg illetékes megyei kormányhivatallal vészvakcinázási tervet kell készíttetni az alábbi szempontok szerint:⁸⁰

a) a vészvakcinázás iránti kérelemre okot adó járványhelyzet;

b) a földrajzi terület kiterjedése, ahol vészvakcinázást kell végezni. Ez az övezet minden esetben része a 18. § (3) bekezdés *b)* pontjának megfelelően meghatározott fertőzött területnek;

c) a felhasználandó vakcinák és a vakcinázási eljárás;

d) a fiatal állatok vakcinázására kidolgozott módszer;

e) a vakcinázási kampány várható időtartama;

f) a vakcinázandó vaddisznók hozzávetőleges száma;

g) a vaddisznóállományok nagyarányú keveredésének megakadályozására hozott intézkedések;

⁷⁵ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 18.

⁷⁶ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § n).

⁷⁷ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 7.

⁷⁸ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 19.

⁷⁹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § q).

⁸⁰ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 7., 20.

h) a vakcinavírusnak a gazdaságokban tartott sertésekre történő áttérjedése megakadályozására hozott intézkedések;

i) a vakcinázási kampány várható eredményei és a vakcinázás hatékonyságának elbírálásához számításba vett paraméterek;

j) a terv végrehajtásáért felelős felügyelő és koordináló hatósági állatorvos;

k)⁸¹ az olyan céllal kialakított rendszer, hogy a nemzeti szakértői csoport rendszeresen át tudja tekinteni a vakcinázási kampány eredményeit;

l) a vészhelyzettel kapcsolatos egyéb kérdések.

(3)⁸² Az illetékes megyei kormányhivatal felülvizsgálatra megküldi a tervet a NÉBIH-nek. A NÉBIH haladéktalanul megvizsgálja a tervet, elsősorban azért, hogy az összhangban legyen a 18. § (1) bekezdése szerinti betegség-felszámolási terv alapján hozott intézkedésekkel. Ha a NÉBIH megfelelőnek találja a vészvaksinázási tervet, akkor jóváhagyásra megküldi az országos főállatorvosnak, ellenkező esetben átdolgozásra visszaküldi a megyei kormányhivatalnak. Az országos főállatorvos a jóváhagyott vészvaksinázási tervet megküldi a Bizottságnak.

(4) Ha a vakcinázási övezet egy másik állam területéhez közel esik, ahol szintén hatályban vannak vaddisznókban előforduló klasszikus sertéspestis felszámolására hozott intézkedések, biztosítani kell a vakcinázási terv és a más államban alkalmazott intézkedések közötti összhangot.

(5) A vészvaksinázási terv a helyzet alakulásától függően a (3)-(4) bekezdésben foglaltaknak megfelelően később módosítható vagy kiegészíthető.

(6)⁸³ A vakcinázási terv eredményeit bemutató jelentést - a 18. § (4) bekezdésében említett jelentéssel együtt - a NÉBIH-nek hat havonta be kell nyújtani.

Nemzetközi ellenőrzések

25. §⁸⁴ Az országos főállatorvos lehetővé teszi a nemzetközi szervezetek (Nemzetközi Állategészségügyi Hivatal, Bizottság) helyszíni tájékozódását.

Készenléti tervek

26. § (1)⁸⁵ A NÉBIH országos készenléti tervet készít, amelyben meghatározza a klasszikus sertéspestis kitörése esetén végrehajtandó nemzeti szintű intézkedéseket. Az országos készenléti terv lehetővé teszi a kitörés gyors és hatékony felszámolásához szükséges személyzet, valamint berendezések, felszerelések és minden egyéb anyag igénybevételének lehetőségét. Meg kell jelölnie:

a) a vészvaksinázás esetére szükségesnek vélt vakcinaigényt,

b) azokat a régiókat, ahol nagy sűrűségű sertésállomány található, annak érdekében, hogy ezekben a régiókban a betegségre való felkészülés és óvatosság magasabb szintű legyen.

(2)⁸⁶ Az országos készenléti tervet a 8. számú mellékletben meghatározott szempontok szerint kell elkészíteni és jóváhagyni.

⁸¹ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 21.

⁸² Megállapította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 6. §. Hatályos: 2015. VIII. 15-től.

⁸³ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 16.

⁸⁴ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 22.

⁸⁵ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 23., 24.

⁸⁶ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 25.

(3)⁸⁷ Az országos készenléti tervet az országos főállatorvos hagyja jóvá oly módon, hogy az összegegyeztethető legyen más országok készenléti terveivel.

(4)⁸⁸ Az országos készenléti terv a helyzet alakulásának figyelembevételével később módosítható vagy kiegészíthető. A NÉBIH a tervet ötvenként felülvizsgálja.

Járványvédelmi központok és nemzeti szakértői csoport⁸⁹

27. §⁹⁰ (1) Az országos főállatorvos a klasszikus sertéspestis járványkitörés esetén haladéktalanul országos járványvédelmi központot hoz létre.

(2) Az országos járványvédelmi központnak irányítania és ellenőriznie kell a (3) bekezdés szerinti helyi járványvédelmi központok működését. Az országos járványvédelmi központ felelős:

- a) a szükséges védelmi intézkedések meghatározásáért;
- b) az a) pont szerinti intézkedések azonnali és hatékony végrehajtásának biztosításáért a helyi járványvédelmi központokon keresztül;
- c) a helyi járványvédelmi központokhoz személyzet, anyagok, eszközök telepítéséért;
- d) a nemzetközi állategészségügyi szervezetek, nemzeti hatóságok, a mezőgazdasági és kereskedelmi szervezetek információkkal ellátásáért;
- e) szükséges esetben a vészvakcinázás megszervezéséért és az oltási terület meghatározásáért;
- f) kapcsolat tartásáért a diagnosztikai laboratóriumokkal, a tömegtájékoztatási eszközökkel és a rendőrhatalósággal a speciális intézkedések biztosítása érdekében.

(3) Klasszikus sertéspestis járványkitörés esetén a megyei kormányhivatal haladéktalanul helyi járványvédelmi központot hoz létre.

(4) Az országos járványvédelmi központ bizonyos feladatai a helyi járványvédelmi központnak átadhatók.

(5) Az országos főállatorvosnak állatorvosokból, vadászokból, vadbiológusokból és járványügyi szakértőkből létre kell hoznia egy folyamatosan működő nemzeti szakértői csoportot, amely segíti a megyei kormányhivatalokat a klasszikus sertéspestis elleni védekezésben.

(6) A nemzeti szakértői csoport a klasszikus sertéspestisnek a vaddisznókban való megállapítása esetén:

- a) tanulmányozza a járványhelyzetet, és javaslatot tesz a fertőzött terület meghatározására,
- b) javaslatot tesz a fertőzött területen a 17. § (2) bekezdés a) pont *aa)-ah)* alpontokban foglaltakon túl alkalmazandó intézkedésekre, amelyek magukban foglalhatják a vadászat felfüggesztését,
- c) javaslatokat ad a megyei kormányhivatalnak a betegség felszámolására vonatkozó terv összeállításával kapcsolatosan,
- d) segítséget nyújt a megyei kormányhivatalnak a klasszikus sertéspestisnek a fertőzött területen történő felszámolására hozott intézkedések hatékonyságának igazolása érdekében végzett ellenőrzések során.

(7) Járványkitörés esetén a nemzeti szakértői csoport segítséget nyújt az országos és helyi járványvédelmi központoknak

- a) a járványvédelmi vizsgálatban;

⁸⁷ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 7., 25.

⁸⁸ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 24., 26.

⁸⁹ Megállapította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 7. §. Hatályos: 2015. VIII. 15-től.

⁹⁰ Megállapította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 7. §. Hatályos: 2015. VIII. 15-től.

b) a laboratóriumi minták vételében, feldolgozásában és értékelésében;

c) a járványvédelmi intézkedések meghozatalában, különös tekintettel a leküzdés során alkalmazandó eljárások tökéletesítésére és továbbfejlesztésére.

(8) A NÉBIH biztosítja az országos járványvédelmi központ és a nemzeti szakértői csoport számára a személyzetet, helyiségeket és eszközöket, beleértve a hatékony ügyvitelhez szükséges kommunikációs eszközöket, az e rendeletben meghatározott járványvédelmi intézkedések azonnali végrehajtása érdekében. A helyi járványvédelmi központ személyzetét, helyiségeit és eszközeit, beleértve a szükséges kommunikációs eszközöket a megyei kormányhivatal biztosítja. Az országos és a helyi járványvédelmi központok, valamint a nemzeti szakértői csoport személyzetének, helyiségeinek, eszközeinek, utasítási láncának és ügyvitelének részleteit a 26. § szerinti országos készenléti tervben kell meghatározni.

(9) Az országos főállatorvos az országos és a helyi járványvédelmi központok, valamint a nemzeti szakértői csoport működéséhez és funkciójához szükséges további szempontokat határozhat meg.

Az élelmiszer-hulladék takarmányozási célú használatának tilalma

28. § (1) A klasszikus sertéspestis megbetegedés hatékony megelőzése érdekében:

a) tilos az élelmiszer-hulladék feletetése sertésekkel;

b) a nemzetközi közúti, vasúti, légi és vízi személy- és teherszállításoknál keletkező élelmiszer-hulladékot össze kell gyűjteni és hatósági felügyelet mellett ártalmatlanná kell tenni.

(2)⁹¹ A megyei kormányhivatal az (1) bekezdésben foglaltakról minden évben jelentést tesz a NÉBIH-nek.

29. §⁹²

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

30. §⁹³ A klasszikus sertéspestis leküzdése során szükséges hatósági intézkedések formanyomtatványait a 9-20. számú mellékletek tartalmazzák.

31. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba, egyidejűleg az Állategészségügyi Szabályzat kiadásáról szóló 41/1997. (V. 28.) FM rendelet 1. számú mellékletének 329-366. §-a és az azt megelőző cím hatályát veszti.

(2) Ez a rendelet a Magyar Köztársaság és az Európai Közösségek és azok tagállamai között társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban szabályozási körében az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 2001/89/EC irányelve a klasszikus sertéspestis felszámolására szolgáló közösségi intézkedésekről;

b) a Tanács 72/461/EGK irányelve a friss hús Közösségen belüli kereskedelmére ható egészségügyi problémákról.

⁹¹ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 11., 16.

⁹² A korábbi alcímmel együtt hatályon kívül helyezte: 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 24. § (3) b). Hatálytalan: 2003. IX. 6-tól.

⁹³ Módosította: 98/2003. (VIII. 22.) FVM rendelet 24. § (3) b).

1. számú melléklet a 75/2002. (VIII. 16.) FVM rendelethez

A betegség bejelentése

1. Minden elsődleges kitöréssel, vaddisznókban megállapított első előfordulással vagy vágóhídon, illetve szállítóeszközön észlelt esettel kapcsolatban a Nemzetközi Állategészségügyi Hivatalhoz és a Bizottsághoz be kell jelenteni az alábbiakat:⁹⁴

- a) a szállítás időpontját;
- b) a szállítás időtartamát;
- c)⁹⁵ Magyarország;
- d) a betegség megnevezését;
- e) a kitörések vagy előfordulások számát;
- f)⁹⁶ a klasszikus sertéspestis gyanúja felmerülésének időpontját;
- g) a betegség megállapításának időpontját;
- h) a megállapításra használt eljárásokat;
- i) azt, hogy a betegséget vaddisznókban vagy gazdaságban tartott sertésekben, vágóhídon vagy szállítóeszközön állapították meg;
- j)⁹⁷ azt a földrajzi helyet, ahol a klasszikus sertéspestis kitörését vagy előfordulását megállapították;
- k) az alkalmazott betegség-felszámolási intézkedéseket.

2. Elsődleges kitörések vagy vágóhidakon, illetve szállítóeszközön észlelt előfordulások esetén az ország az 1. pontban tárgyalt adatokon túl a következő információkat is átadja:

- a) a kitörés helyén, a vágóhídon vagy szállítóeszközön fertőzésnek kitett sertések száma;
- b) a gazdaságban, a vágóhídon vagy szállítóeszközön elhullott sertések száma kategóriánként;
- c)⁹⁸ kategóriánként a betegség morbiditása és a sertések száma, amelyeknél megállapították a klasszikus sertéspestist;
- d) a kitörés helyén, a vágóhídon vagy szállítóeszközön leölt sertések száma;
- e) az ártalmatlanított hullák száma;
- f) kitörés esetén a legközelebbi sertéstartó gazdaságtól való távolság;
- g)⁹⁹ ha a klasszikus sertéspestist vágóhídon vagy szállítóeszközön állapították meg, a gazdaság vagy gazdaságok helyét, ahonnan fertőzött sertések vagy hulláik származnak.

3.¹⁰⁰ A másodlagos kitörésekről a megyei kormányhivatal rendszeresen jelentést küld a NÉBIH-nek.

4. A NÉBIH adatai alapján az országos főállatorvos biztosítja, hogy a klasszikus sertéspestis valamely gazdaságban, vágóhídon vagy szállítóeszközön fellépő kitörésével vagy előfordulásával kapcsolatban az 1-3. pontnak megfelelően nyújtott információkat a lehető leghamarabb írásos jelentés követi a Nemzetközi Állategészségügyi Hivatal, a Bizottság és a többi állam számára,

⁹⁴ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 27.

⁹⁵ Módosította: 5/2012. (II. 10.) VM rendelet 3. §.

⁹⁶ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 28.

⁹⁷ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 28.

⁹⁸ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 29.

⁹⁹ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 29.

¹⁰⁰ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 10., 30.

amely legalább a következőket tartalmazza:¹⁰¹

a) az időpontot, amikor a sertéseket a gazdaságban, a vágóhídon vagy szállítóeszközön leölték, és hulláikat ártalmatlanították;

b) a sertések leölésekor vett minták vizsgálatának eredményeit;

c) ha a 6. § (1) bekezdésében szabályozott felmentést alkalmazzák, a leölt és ártalmatlanított sertések számát, valamint egy későbbi időpontban levágandó sertések számát és a vágásra megállapított határidőt;

d) a betegség lehetséges eredetére vonatkozó minden információt, vagy - ha megállapítást nyert - a betegség eredetét;

e)¹⁰² elsődleges kitörés vagy vágóhídon, illetve szállítóeszközön előfordult klasszikus sertéspestis esetén, a kitörésért vagy előfordulásért felelős vírus genotípusát;

f)¹⁰³ amennyiben a sertéseket kontaktgazdaságokban vagy olyan gazdaságokban ölték le, ahol a klasszikus sertéspestis vírusával való fertőzöttségre gyanús állatokat tartottak, információkat a következőkről:

fa) a leölés dátuma és a leölt sertések száma kategóriánként és gazdaságonként;

fb)¹⁰⁴ a járványügyi kapcsolat a klasszikus sertéspestis kitörése vagy előfordulása és az egyes kontaktgazdaságok között, vagy az okok, amelyek az egyes fertőzöttségre gyanús gazdaságokban a klasszikus sertéspestis gyanúját felkeltették;

fc) a sertések leölésekor a gazdaságokban vett minták laboratóriumi vizsgálatainak eredményei.

Ha a sertéseket a kontaktgazdaságokban nem ölték le, felvilágosítást kell adni a döntés okairól.

2. számú melléklet a 75/2002. (VIII. 16.) FVM rendelethez

Kontaktgazdaságokban a sertések leöléséről hozandó döntés során figyelembe veendő legfontosabb szempontok

Kritériumok	Döntés	
	a leölés mellett	a leölés ellen
Klasszikus sertéspestisre utaló klinikai tünetek a kontaktgazdaságokban	Igen	Nem
A sertések mozgása a kitörés helyéről a kontaktgazdaságokba a vírusnak a fertőzött gazdaságba történt behurcolásának feltételezhető ideje után	Igen	Nem
A kontaktgazdaságok elhelyezkedése egy nagy sertésállomány-sűrűségű területen	Igen	Nem
A vírus feltehető szétszóródása a kitörés helyétől, mielőtt a betegségfelszámolási intézkedéseket meghozták	Masszív/ismeretlen	Korlátozott
A kontaktgazdaságok elhelyezkedése 500 méterre a kitörés helyétől	Igen	Nem
A kontaktgazdaságok közelsége egynél több kitöréshez	Igen	Nem
A sertések száma a kitörés helyén és/vagy a kontaktgazdaságokban	Magas	Alacsony

3. számú melléklet a 75/2002. (VIII. 16.) FVM rendelethez

¹⁰¹ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 28., 32.

¹⁰² Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 31.

¹⁰³ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 28.

¹⁰⁴ Módosította: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 28.

A takarítás és fertőtlenítés elvei és eljárásai

1. Általános elvek és eljárások:

a) a takarítási és fertőtlenítési műveletek hatósági állatorvos felügyelete és utasítása alapján történnek;

b)¹⁰⁵ az alkalmazott fertőtlenítőszereket és koncentrációit hivatalosan a megyei kormányhivatal hagyja jóvá, hogy biztosítható legyen a klasszikus (afrikai) sertéspestisvírus elpusztítása;

c) a fertőtlenítőszer aktivitását felhasználás előtt ellenőrizni kell, mivel bizonyos fertőtlenítőszer hatása a hosszú tárolás során megszűnik;

d) a fertőtlenítőszer és a fertőtlenítési eljárások kiválasztásakor figyelembe kell venni a kezelendő helyszín, járművek és tárgyak jellegét;

e) biztosítani kell, hogy zsírtalanító anyagok és fertőtlenítőszer alkalmazása során a hatékonyságukat hátrányosan befolyásoló körülményeket kiiktassák. Különösen a gyártó által megadott technikai paramétereket - mint a nyomás, minimális hőmérséklet vagy szükséges behatási idő - kell betartani;

f) a következő általános szabályokat kell alkalmazni a felhasznált fertőtlenítőszer típusától függetlenül:

fa) az alom, alomszalma és bélsár alapos átáztatása a fertőtlenítőszerrel,

fb) a talaj, a padlók, a feljárók és a falak alapos keféléssel és súrolással végzett lemosása és tisztítása, ahol lehetséges, a hatékony takarítási és fertőtlenítési eljárás érdekében a felszerelési tárgyak leszerelése, eltávolítása, szétszerelése,

fc) ezt követően a fertőtlenítőszer újabb alkalmazása a gyártó ajánlásaiban meghatározott minimális behatási ideig;

fd) a tisztítási műveletekhez használt vizet oly módon kell elhelyezni, hogy megelőzze vírus terjesztésének kockázatát, és a hatósági állatorvos előírásaival összhangban legyen;

g) amennyiben magasnyomású folyadékkal végzik a mosást, el kell kerülni a már megtisztított részek újrafertőződését;

h) a feltehetően fertőzött berendezéseket, felszereléseket, tárgyakat és rekeszeket le kell mosni, fertőtleníteni kell vagy meg kell semmisíteni;

i) el kell kerülni a fertőtlenítési eljárást követő újrafertőződést;

j) az irányelv keretében megkövetelt takarítást és fertőtlenítést dokumentálni kell, annak megfelelőségét a hatósági állatorvos igazolja.

2. Speciális rendelkezések a fertőzött gazdaságok takarításáról és fertőtlenítéséről:

a) bevezető takarítás és fertőtlenítés:

aa) az állatok leölése közben minden szükséges intézkedést meg kell tenni, hogy elkerülhető legyen a klasszikus (afrikai) sertéspestis vírusának szétszóródása. Idetartozik többek között időszakos fertőtlenítőberendezés felállítása, védőruhák beszerzése, zuhanyozás, a használt berendezések, eszközök, felszerelések fertőtlenítése és a szellőzés áramellátásának felfüggesztése,

ab) a leölt állatok hulláit fertőtlenítőszerrel le kell permetezni,

ac) ha a testeket megsemmisítés céljából el kell távolítani a gazdaságból, zárt és csurgásmentes konténereket kell használni,

ad) amint a sertések hulláit ártalmatlanítás céljából eltávolították, a gazdaság azon részeit, ahol ezeket az állatokat elhelyezték, illetve a többi épület, udvar stb. azon részeit, amelyik fertőződött a leölés, levágás vagy postmortem vizsgálat során, a 14. §-nak megfelelően jóváhagyott

---

¹⁰⁵ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § e), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 10.

fertőtlenítőszerrel le kell permetezni,

ae) a szöveteket vagy a vért, amely a levágás vagy postmortem vizsgálat, illetve az épületek, udvarok, eszközök stb. durva szennyeződésekor jut a felszínre, óvatosan össze kell gyűjteni, és a hullákkal együtt ártalmatlanítani kell,

af) a felhasznált fertőtlenítőszer legalább 24 órán át a felületen kell hagyni;

b) végső tisztítás és fertőtlenítés:

ba) a trágyát és használt almot a 3. *a)* pontnak megfelelően kell kezelni és elszállítani,

bb) a felületekről a zsiradékot és szennyeződést zsíroldó szer alkalmazásával és a felületek hideg vízzel való lemosásával kell eltávolítani,

bc) a hideg vizes lemosás után további fertőtlenítőszeres permetezést kell alkalmazni,

bd) hét nap után a helyszínt zsíroldó szerrel kell kezelni, hideg vízzel leöblíteni, fertőtlenítőszerrel permetezni, majd ismét leöblíteni hideg vízzel.

3. A fertőzött alom, trágya és hígtrágya fertőtlenítése:

a) a trágyát és a használt almot hőkezelés céljára kazalba kell tenni, fertőtlenítőszerrel le kell permetezni, majd legalább 42 napon át kell állni hagyni vagy meg kell semmisíteni égetéssel vagy elföldeléssel;

b) a hígtrágyát a fertőzött anyag utolsó hozzáadása után legalább 42 napig kell tárolni, kivéve, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság a hatósági állatorvos útmutatásai szerint engedélyezi a vírus megsemmisítése érdekében hatékony kezelés alá vett hígtrágya rövidebb tárolási idejét.

4. Az 1. és 2. pontok alóli felmentéssel, szabad tartású gazdaságok esetében, az illetékes hatóság különleges takarítási és fertőtlenítési eljárást fogadhat el, figyelembe véve a telep típusát és az időjárási körülményeket.

4-5. számú melléklet a 75/2002. (VIII. 16.) FVM rendelethez¹⁰⁶

6. számú melléklet a 75/2002. (VIII. 16.) FVM rendelethez¹⁰⁷

A klasszikus sertéspestis kórjelzésének és elkülönítő kórjelzésének megerősítésére szolgáló diagnosztikai eljárások

Függetlenül az ellenanyag-termeléshez szükséges időtől, a klasszikus sertéspestis (KSP, CSF=classical swine-fever) kórjelzése érdekében az alábbi irányelvek, szabványok és minimális követelmények szerint kell eljárni.

A) Mintagyűjtés

1. A vírusizolálást és az antigén kimutatást elsősorban a mandula és a lép szöveteiből kell elvégezni. Kívánatos még legalább két egyéb nyirokszövetből is mintát venni, így például a garat mögötti, a fültő alatti, az áll alatti és a bélfodri nyirokcsomókból, a csípőbéllel vagy a vesével együtt. Minden egyes mintát külön leforrasztott műanyag tasakba kell helyezni, és címkével ellátni. A mintákat szivárgásmentes konténerekben kell szállítani és tárolni. A mintákat nem

¹⁰⁶ Hatályon kívül helyezte: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 9. § b). Hatálytalan: 2015. VIII. 15-től.

¹⁰⁷ Helyesbítette: Magyar Közlöny 2002/129.

szabad lefagyasztani, hanem 4 °C-on kell tartani, és késedelem nélkül meg kell vizsgálni.

2. A fehérvérsejtekből történő vírusizolálás céljára a vérmintákat lázas vagy a betegség egyéb tüneteit mutató sertésekből kell venni, alvadásgátlóként EDTA-t vagy heparint tartalmazó vérvételi csövekbe. A mintákat 4 °C-on kell tartani, késedelem nélkül a laboratóriumba küldeni, és a vizsgálatokat elvégezni.

3. Az ellenanyagok kimutatásának céljára szolgáló vérmintákat, amelyek segíthetnek egy klinikai eset tisztázásában, illetve szűrővizsgálatokban, a fertőzöttségre gyanús vagy gyógyult, illetve az ilyenekkel kapcsolatba jutott állatokból kell venni. A fertőzöttségre gyanús gazdaságokban levő első 20 gyanús és/vagy az ezekkel érintkezett sertések mindegyikéből, valamint a további állatok 25%-ából kell vérmintát venni. Az ellenanyag nagy valószínűségi szinten történő kimutatása érdekében a gazdaság minden egyes egységéből kell a fentiek szerint mintákat venni.

B) A klasszikus sertéspestis laboratóriumi kórjelzése

A KSP laboratóriumi diagnózisa elsődlegesen a vírus antigén, a vírus vagy az ellenanyagok szervekből vagy szövettanvekből történő kimutatásán alapul.

Amennyiben az eredmények nem meggyőzőek, a vizsgálatokat ugyanazokból a mintákból még egyszer el kell végezni. Ha a klinikai gyanú továbbra is fennáll, további mintákat kell venni ugyanazokból az állatokból.

Az ellenanyagok kimutatására szolgáló eljárások gyanús esetekben a diagnózis alátámasztására szolgálnak. Ha a vírus antigén kimutatása vagy a vírus izolálása sikertelennek bizonyult a KSP gyanúját keltő állatokból vagy az ilyenekkel érintkezett sertésekből származó mintákból, az ellenanyag kimutatására szolgáló vizsgálatokat el kell végezni a többi sertéspestisre nem gyanús, illetve az ezekkel érintkezett állatok vérmintáiból is.

1. A vírus antigén kimutatása

A vírus antigén szervekből történő kimutatására egy direkt jelzések immunológiai módszerrel kell használni a mandulákból, illetve az A rész 1. pontjában részletezett egyéb szervekből készített vékony (legfeljebb 5 mikrométeres) kriosztát metszetekkel. A diagnózishoz használt reagens egy KSP vírus elleni, pestivírus specifikus poliklonális immunsavó kell legyen, melyet valamilyen fluoreszkáló festékkel, enzimmal vagy biotinnal jelöltek, az alábbi kritériumoknak megfelelően:

a) a hiperimmun vérsavót olyan sertésekből kell előállítani, amelyek fertőzéstől mentesek, vagy amelyeknek a vérsavója mentes minden olyan ellenanyagtól, amely befolyásolni tudná a reakciók minőségét vagy specificitását;

b) az a) pontban részletezett KSP elleni, jelzett hiperimmun sertés vérsavónak minimálisan 1:20-as titerben kell működőképesnek lenni, klasszikus sertéspestis vírussal fertőzött sejttényészetekben vizsgálva. A konjugátum működőképességét természetes esetek vizsgálatával is meg kell erősíteni. A konjugátum „munka” hígításánál a maximális fénylésnek minimális háttérfestődéssel kell párosulnia. Minden specifikus citoplazma fénylést mutató mintát pestivírus pozitívnek kell tekinteni. Ilyen esetekben a B) rész 3. pontjában leírt további vizsgálatokat kell elvégezni.

2. A vírus izolálása és azonosítása sejttényészetekben

a) A vírus szövetmintákból történő izolálása fogékony PK15 sejttényészetekben vagy egyéb hasonló mértékben fogékony sejtvonalakban történik. A sejttényészeteket a gyanús sertések 10%-os szerv szuszpenzióival kell beoltani.

b) A vérmintákból történő vírusizolálásokhoz, amely vérmintákat az A) 2. pontban leírtak szerint vettek és kezeltek, a sejttenyészetek beoltása a vérmintákból kinyert, az eredeti vérnek megfelelő térfogatban felvett fehérvérsejtekkel (buffy coat) történik.

c) A beoltott sejtek citoplazmájában levő vírus antigén kimutatására a sejttenyészeteket jelzett poliklonális antiszérummal kell kezelni. A festést a sejttenyészetek beoltását követő 24 órától a 72 óráig terjedő időközökben kell elvégezni.

d) A pozitívnak bizonyuló tenyészeteket a B) 3. pontban részletezett differenciáldiagnosztikai próbáknak kell alávetni. Az első sejttenyésztés negatív eredménye után a második vagy további passzálásokra is szükség lehet a vírus izolálása érdekében.

3. A pestivírus izolátumok tipizálása monoklonális ellenanyagokkal

a) a B) 1. és 2. pontban leírt módon, poliklonális ellenanyagokkal pozitív reakciót adott fagyasztott szöveti metszetek vagy sejttenyészetek duplikátumait tovább kell vizsgálni jelzett monoklonális ellenanyagokkal annak érdekében, hogy a KSP vírust megkülönböztessük a BVD (bovine viral diarrhoea = a szarvasmarha vírusos hasmenése) és a BD (border disease) vírusoktól;

b) kizárólag csak a klasszikus sertéspestissel foglalkozó közösségi referencialaboratórium által hivatalosan ajánlott monoklonális ellenanyagokat szabad használni;

c) a monoklonális ellenanyagokat az alábbiak szerint négy csoportba kell sorolni:

A csoport sorszáma	Reakcióképessége
1.	Valamennyi pestivírus
2.	Valamennyi klasszikus sertéspestis (KSP) vírus
3.	KSP vakcina törzsek
4.	Valamennyi BVD vírus

Minden egyes csoport állhat egyetlen monoklonális ellenanyagból vagy megfelelő monoklonális ellenanyagok keverékeiből, feltéve, ha reakcióképességük spektruma a fent megadottakkal egybevág;

d) a reakcióeredmények értékelése az alábbi:

Csoport				Értékelés
1	2	3	4	
+	+	-	-	KSP megerősítve
+	+	+	-	KSP vakcina törzs
+	-	-	+	BVD/BD vírus
+	-	-	-	Nem besorolt vírus, további vizsgálatok szükségesek
+	+	-	+	Nem besorolt vírus, további vizsgálatok szükségesek
+	+	+	+	Nem besorolt vírus, további vizsgálatok szükségesek
-	-	-	-	Nem besorolt vírus, további vizsgálatok szükségesek

C) A klasszikus sertéspestis vírus elleni ellenanyagok kimutatása

A KSP vírus elleni ellenanyagok vérmintákból történő kimutatása elősegíti a sertéspestis kórjelzését azokban a gazdaságokban, ahol klinikailag beteg sertések vannak, illetve olyan állományokban, amelyek fertőzött sertésekkel kerültek kapcsolatba. Az ellenanyagok kimutatása elvégezhető járványtani szűrés vagy ismeretlen egészségi helyzetű állományok felmérése céljából is.

A vérmintákat egy jóváhagyott eljárás szerint kell vizsgálni.

A vérminták vizsgálatára az alábbi jóváhagyott eljárások használhatók megfelelő pozitív és negatív kontroll vérsavók alkalmazása mellett.

A szerológiai próbákhoz használandó vírustörzsekről az egyes tagállamok Nemzeti Sertéspestis Laboratóriumainak együttes ülésén kell dönteni, kérésre a vírustörzseket a közösség Referencia Laboratóriuma bocsátja a kívánt mennyiségben a nemzeti laboratóriumok rendelkezésére.

Minden vizsgálati eljárásnak kielégítő eredményt kell adnia a Sertéspestis Közösségi Referencia Laboratórium által rendelkezésre bocsátott klasszikus sertéspestis elleni savókkal.

A vírus neutralizációs próba

A próba célja a neutralizációs titer meghatározása, a vírustenyészetek legalább 50%-ában észlelhető gátlás alapján. A vizsgálandó vérsavó különböző hígításait azonos mennyiségű vírussal összehozva meghatározott ideig 37 °C-on kell tartani, majd sejttenyészetekre oltani. A vírus szaporodását, illetve annak hiányát immunológiai módszerekkel kell kimutatni. Erre a célra a neutralizációs immunfluoreszcenciás próbát (NIF) vagy a peroxidázzal jelzett ellenanyaggal végzett neutralizációs próbát (NIF) kell használni. A próbák részletes leírását az EU nemzetközi sertéspestis referencialaboratóriuma bocsátja rendelkezésre.

A vérsavókat először tájékozódás céljából 1:10-es hígításban kell vizsgálni. Ha titrálásra is szükség van, a 2-es logaritmus alapú hígításokat az 1:10-es hígításból kell elkészíteni, 1:10-es hígítással indulva. Minden egyes savóhígítást azonos mennyiségű 100 TCID₅₀ (+/- 0,5 log₁₀) mennyiségű vírussal kell összekeverni. Minden egyes hígítással legalább két sejttenyészetet kell beoltani. A megfelelő inkubálási idő után a sejttenyészeteket fixálni kell és a vírus antigént jelzett immunsavóval kell kimutatni. A titerek a vérsavók azon hígításai, amelyek legalább a szövettényészetek felében gátolták a vírusszaporodást. A két hígítás közötti végpontbecsléssel határozható meg.

ELISA (Enzyme - linked immunosorbent assay)

Kompetitív, gátlási (blocking) és indirekt módszerek egyaránt alkalmazhatók bármely alkalmas hordozón.

Kívánatos, hogy az alkalmazott próbák minél kisebb mértékű keresztreakciót adjanak a BVD-vel és más pestivírusokkal. Ugyanakkor azonban az adott próbának biztosítani kell valamennyi klasszikus sertéspestis vírus fertőzés kimutatását, a fertőzés bármely szakaszában.

Antigén

Az antigén az ajánlott KSP vírus törzsek egyikének fehérjéiből kell, hogy származzon, vagy azzal megegyező kell, hogy legyen. Az antigén előállítására használt sejteknek menteseknek kell lenniük minden más pestivírus fertőzéstől.

Immunsavók

A kompetitív, illetve a blokkoló ELISA-k céljára szolgáló poliklonális ellenanyagokat sertésekben vagy nyulakban kell előállítani, az ajánlott KSP vírus törzsek egyikével vagy a lapinizált C törzsszel való fertőzéssel. A monoklonális ellenanyagoknak a KSP vírus egyik immunológiai szempontból fontos fehérjéjével szemben kell hatniuk. Az indirekt ELISA-hoz egy olyan anti-sertés immunoglobulint kell használni, amely az IgG-t és az IgM-t egyaránt kimutatja.

Az ELISA próbának elég érzékenynek kell lenni ahhoz, hogy pozitív eredményt adjon minden, a neutralizációs próbában reagáló vérsavóval, valamint a Közösségi Sertéspestis Referencia Laboratórium által kiadott pozitív referencia vérsavókkal is.

Az ELISA próbákkal kizárólag egyedi vérsavók vagy plazma minták vizsgálhatók.

Ha az alkalmazott ELISA eljárás nem KSP-specifikus, a pozitív mintákat tovább kell vizsgálni, az e fejezetben részletezett differenciáldiagnosztikai próbákkal.

D) A laboratóriumi vizsgálatok eredményeinek értékelése

1. A B) 1-3. pontokban leírt módszerek szerint végzett vírus antigén kimutatás a szövetszövetmintákban vagy a vírus izolálására használt sejttenyészetekben képezi az alapját a betegség megerősítésének, kivéve azt az esetet, amikor a pozitív reakció a vakcina vírus jelenlétének köszönhető, a B) 3. pontban leírtaknak megfelelően. A BVD/BD antigén kimutatása a B) 3. pontnak megfelelően kizárja a klinikai sertéspestis gyanúját, feltéve, hogy egyéb okok nem támasztanak alá ilyen gyanút.

Amennyiben a monoklonális ellenanyagokkal végzett tipizálás a B) 3. pontnak megfelelően szokatlan vagy nem várt eredményt mutat, a pestivírus izolátumokat nem besoroltnak kell tekinteni, és a származási állományt a további vizsgálatoktól függően gyanúsnak kell tekinteni. Ezek a vizsgálatok magukban foglalhatják a vírus továbbítását egy referencialaboratóriumba jellemzés céljából és a származási állomány szerológiai vizsgálatát.

2. Amennyiben KSP vírussal reagáló ellenanyagot mutattak ki, a származási állományt gyanúsnak kell tekinteni.

a) Az ellenanyag kimutatása következtében felmerült KSP gyanú kizárása érdekében az E) részben leírt próbákat kell alkalmazni a KSP vírussal reagáló ellenanyagok valódi természetének a kiderítése érdekében. Ezek az ellenanyagok létrejöhetnek más pestivírusok, illetve a KSP vírus hatására. Minden egyes eredeti mintát a differenciáldiagnosztikai próbákkal újra meg kell vizsgálni.

b) Ha az első differenciáldiagnosztikai próbával a gyanú nem zárható ki, egy újabb vizsgálatot kell elvégezni legalább 30 nap elteltével, a fertőzés esetleges terjedésének nyomon követése érdekében. A gyanús gazdaságokban az első 10 állat mindegyikéből és a további állatok 25%-ából mintát kell venni.

3. A szerológiai eredmények értékelése

Az 1:10-es vírusneutralizációs titeret bármely sertésben, együtt a sertéspestis gyanújára okot adó járványtani vagy klinikai bizonyítékokkal, pozitívnak kell tekinteni. Amennyiben bármely sertés esetén a klinikai vagy járványtani bizonyítékok hiányában a titer 1:10, ez a betegség gyanújára ad okot, és differenciál diagnosztikai eljárások elvégzését vonja maga után.

Ugyanezeket a kritériumokat kell alkalmazni az ELISA próbában pozitív sertésekre is.

E) Szerológiai eljárások a klasszikus sertéspestis és egyéb pestivírusok elkülönítő kórjelzésére

1. A KSP és egyéb pestivírus fertőzések elkülönítő kórjelzésére szolgáló próbák a vérsavók mind KSP, mind pedig BVD vírustörzsekkel történő párhuzamos vizsgálatán alapulnak, összehasonlítható módszerek használatával.

A próbákhoz hivatalosan jóváhagyott KSP és BVD vírustörzseket kell használni [lásd C) pont]. Az ellenanyagok kimutatása következtében felmerült KSP gyanú kizárása érdekében a vérsavókat a KSP vírus és a BVD vírus elleni ellenanyagokra nézve egyaránt a végpontig, vírusneutralizációs próbában meg kell titrálni.

Blokkoló ELISA során a KSP és a BVD/BD antigének gátlásainak százalékos összehasonlítását lehet alkalmazni.

2. A KSP és egyéb pestivírusok referencia törzseinek használatával kapott összehasonlító szerológiai vizsgálatok eredményeit az alábbiak szerint kell értékelni:

a) amennyiben az összehasonlító vizsgálatok azt mutatják, hogy több mint egy sertés rendelkezik KSP vírus elleni anyagokkal, azonban egyéb pestivírusok elleni anyagokkal nem, a próba eredménye KSP pozitív;

b) amennyiben az összehasonlító vizsgálatok azt mutatják, hogy több mint egy sertésben a KSP vírus elleni titerek azonosak vagy nagyobbak, mint az egyéb pestivírusokra kapott titerek, ez a KSP gyanúját jelenti, és ebben az esetben az elkülönítő kórjelzést a következők szerint kell tovább folytatni:

- azokat a sertéseket, amelyek nagyobb vagy azonos neutralizáló titereket mutatnak KSP vírus ellen, mint egyéb pestivírusok ellen, le kell vágni. Szöveteiket, ha vemhesek magzataikat a B) 1-3. pontokban meghatározott eljárásnak megfelelően, KSP vírus antigén vagy a vírus kimutatását célzó vizsgálatnak kell alávetni,

- amennyiben a KSP vírus antigén vagy a vírus kimutatható, ez a klasszikus sertéspestis megerősítését jelenti,

- amennyiben az előbbi bekezdésben leírt vizsgálat nem mutatja ki a KSP vírus antigént vagy a vírust, a telepet addig gyanúsnak kell tekinteni, amíg egy újabb, legalább 30 nap eltelte után vett vérminta sorozatot további összehasonlító vizsgálatoknak alá nem vetnek,

- amennyiben ezek a további összehasonlító vizsgálatok azt mutatják, hogy minden sertés jelentősen nagyobb (négyeszeres) vagy annál magasabb titerrel rendelkezik BVD/BD vírus ellen, mint KSP vírus ellen, a gyanút ki kell zárni,

- amennyiben egy vagy több sertés azonos vagy nagyobb titert mutat KSP vírus ellen, mint BVD/BD vírus ellen, az eredményt KSP pozitívnak kell tekinteni;

c) amennyiben a BVD/BD titerek olyanok, hogy nem zárják ki a KSP lehetőségét, a telepet gyanúsnak kell tekinteni, és újra kell vizsgálni legalább 30 nap eltelte után.

F) Az afrikai sertéspestis (asp kórjelzése)

Az ASP-t sem a klinikai sem pedig a kórbonctani vizsgálatok alapján nem lehet elkülöníteni a klasszikus sertéspestistől, ezért minden lázas tünettől és vérzésekkel járó megbetegedés során mindkét betegséget figyelembe kell venni az elkülönítő kórjelzés szempontjából.

A laboratóriumi vizsgálatok alapvető fontosságúak a két betegség megkülönböztetésében.

Egy ASF-től mentes országban a pozitív diagnózisnak az ASP vírus izolálásán és jellemzésén kell alapulnia.

Az ASP laboratóriumi diagnózisának elsődleges alapja a vírus, a vírus antigén vagy az ellenanyagok szervekből és szövetnedvekből történő kimutatása.

Abban az esetben, ha ASP gyanús sertésekből vett mintákkal vagy ASP esetekkel érintkezett gazdaságokból származó mintákkal végzett legalább két próba eredménye negatív vagy nem meggyőző, további mintákat kell gyűjteni ugyanabból a gazdaságból, illetve a betegséggel érintkezésbe került sertésekből.

1. A vírus antigén kimutatása

A vírus antigén kimutatására a direkt immunfluoreszcenciás vagy más alkalmas módszert kell alkalmazni szervek vékony fagyasztott metszeteinek, keneteknek vagy leukocita tenyészetek üledékének felhasználásával. Az alkalmazott eljárások a KSP-nél leírtakhoz hasonlóak azzal a kivétellel, hogy ASP specifikus reagenseket kell használni.

2. Vírusizolálás és azonosítás

a) Hemadszorpció (HAD) próba

A HAD próba elvégzéséhez sertés primér leukocita tenyészeteket kell beoltani a gyanús sertésekből származó, 10%-os szöveti szuszpenziókkal vagy a telepen gyűjtött vérmintákkal, vagy leukocita tenyészeteket kell készíteni, laboratóriumban fertőzött vagy a telepről gyűjtött lázas sertések vérmintáiból.

A hemadszorpció nagyszámú sertés vörösvérsejteknek a fertőzött sejtek felszínéhez történő tapadását jelenti, és az ASP diagnózisát megerősíti.

b) Sertések oltása

A szervekből azonos mennyiséget véve 10%-os szöveti szuszpenziót kell készíteni, amelyből 2 ml-t oltunk intramuscularisan négy olyan sertés mindegyikébe, amelyek közül kettő KSP ellen immúnis (vakcinázott), kettő pedig fogékony (vakcinázatlan) kell hogy legyen. A sertések rektális hőmérsékletét és a klinikai tünetek kifejlődését naponta ellenőrizni kell, 21 napon keresztül. Amennyiben láz alakul ki, vérmintákat kell venni a HAD próba elvégzéséhez szükséges leukocita tenyészetek elkészítése céljából (rozetta képződés a levett vérminta fehérvérsejtjeivel és sertés primer leukocita tenyészetek fertőzése). Amennyiben klinikai jelek nem alakulnak ki, a 21 napos megfigyelési időszak eltelte után vért kell venni az ellenanyagok kimutatása céljából.

G) ASP vírus által indukált ellenanyagok kimutatása vérmintákból és szövetnedvekből

Az ellenanyagok vérsavókból vagy szövetnedvekből történő kimutatását az ASP körjelzésének az elősegítése érdekében végezzük olyan gazdaságok esetében, amelyeken a betegségre gyanút keltő klinikai tüneteket mutató sertések vannak, vagy olyan sertéseknél, amelyek ASP-vel fertőzött sertésekkel kerülhettek kapcsolatba. A vizsgálatok szerológiai szűrés, továbbá ismeretlen állapotú állományok helyzetének a tisztázása céljából is elvégezhető.

E célok érdekében a mintákat valamely jóváhagyott módszerrel kell vizsgálni:

A jóváhagyott módszerek, amelyeket megfelelő pozitív és negatív kontroll vérsavók bevonásával kell elvégezni az alábbiak:

a) Indirekt immunfluoreszcencia (IIF)

b) ELISA

7. számú melléklet a 75/2002. (VIII. 16.) FVM rendelethez

A sertéstelepeken végzendő vészvakcinázás elrendeléséről hozandó döntés során figyelembe vett legfontosabb kritériumok

Kritériumok	Döntés	
	a vakcinázás mellett	a vakcinázás ellen
A kitörések száma/a járványgörbe alakulása az elmúlt 10-20 napban	Magas/Meredeken emelkedő	Alacsony/Lapos vagy gyengén emelkedő
A vakcinázás helyéül szolgáló gazdaságok elhelyezkedése egy nagy sertésállomány-sűrűségű területen	Igen	Nem
További kitörések valószínűsége a területen a következő két vagy több hónapban	Nagyon valószínű	Nem valószínű
Az állatifehérje-feldolgozó kapacitás hiánya	Igen	Nem

8. számú melléklet a 75/2002. (VIII. 16.) FVM rendelethez

A készletlenti tervekkel szemben támasztott követelmények és elvárások

A készenléti tervnek legalább az alábbi követelményeknek és elvárásoknak kell megfelelni:

a) előírást kell tartalmaznia a készenléti terv végrehajtásához szükséges jogi alapok biztosítására, és lehetővé kell tennie a gyors és hatékony mentesítési eljárások végrehajtását;

b) gondoskodni kell a vészhelyzeti alapokhoz, költségvetési eszközökhöz és pénzügyi forrásokhoz való hozzáférésről úgy, hogy lefedje a klasszikus (afrikai) sertéspestis járvány elleni harc valamennyi szempontját;

c)¹⁰⁸ utasítási láncot kell felállítani, mely járvány esetén biztosítja a gyors és hatékony döntéshozatali eljárást. Ha szükséges az utasítási láncot egy központi döntéshozó szerv hatósága alá kell helyezni, mely felelős a járvány elleni küzdelem valamennyi stratégiájának irányításáért. A megyei kormányhivatal élelmiszerlánc-biztonsági és állategészségügyi szakterülete vezetőjének tagnak kell lennie ebben a szervben, és meg kell valósítania az összeköttetést a központi döntéshozó szerv és a 27. § szerinti országos járványvédelmi központ között;

d) gondoskodni kell a megfelelő források elérhetőségéről, hogy biztosítva legyen a gyors és hatékony munka, beleértve a laboratóriumi személyzetet, eszközt és infrastruktúrát;

e) kézikönyvről kell gondoskodni. Meg kell adni valamennyi eljárás, utasítás és intézkedés részletes, teljes gyakorlati leírását, melyeket egy klasszikus (afrikai) sertéspestis járványkitöréskor kell alkalmazni;

f) ha szükséges, részletes terveket kell kidolgozni a vészvakcinázásra;

g) a személyzetnek rendszeresen részt kell vennie:

ga) gyakorlaton a klinikai tünetek, járványtani kutatás és a klasszikus (afrikai) sertéspestis elleni küzdelem területén,

gb) riasztási gyakorlaton legalább évente kétszer,

gc) kommunikációs technikai gyakorlaton azért, hogy megszervezen egy információs hadjáratot tekintettel egy folyamatban lévő járványra a hatóságokat, sertésstartókat és az állatorvosokat megcélözva.

9-20. számú melléklet a 75/2002. (VIII. 16.) FVM rendelethez¹⁰⁹

---

¹⁰⁸ Módosította: 70/2013. (VII. 31.) VM rendelet 20. § t), 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 8. § 33.

¹⁰⁹ Hatályon kívül helyezte: 46/2015. (VIII. 7.) FM rendelet 9. § b). Hatálytalan: 2015. VIII. 15-től.